

Gemeente Schiermonnikoog

Natuurrapport bestemmingsplan Buitengebied

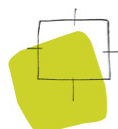
Natuurrapport
bestemmingsplan Buitengebied 2015

Inhoud

Rapport + bijlagen

Separaat bijgevoegd:
Natuurwaardenatlas

11 september 2015
Projectnummer 550.13.00.01.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Doel	5
1.2	Functies en waarden	5
1.3	Aanpak van het onderzoek	6
2	Inventarisatie Natuur	7
2.1	Landschap	7
2.2	Beschermde natuurgebieden	7
2.2.1	Natuurbeschermingswet	8
2.2.2	Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog	9
2.2.3	Natura 2000-gebied Waddenzee	12
2.2.4	Natura 2000-gebied Noordzeekustzone	15
2.2.5	Kernopgaven vanuit Natura 2000	18
2.2.6	Ecologische Hoofdstructuur	19
2.2.7	Natuur buiten de EHS	22
2.3	Beschermde soorten	22
2.3.1	Flora- en faunawet	22
2.3.2	Inventarisatie	23
3	Inventarisatie overige functies	27
3.1	Agrarische sector	27
3.1.1	Bestaande situatie	27
3.1.2	Autonome ontwikkeling	29
3.2	Recreatief gebruik	30
3.3	Waterveiligheid en waterbeheer	32
4	Planvoornemen	33
4.1	Wensen van agrarische ondernemers	33
4.2	Uitgangspunten voor het plan	33
4.3	Invulling van het bestemmingsplan	34
5	Effecten op Natura 2000-gebieden	37
5.1	Storingsfactoren	37
5.2	Verzuring en vermessing	38
5.3	Vermindering foerageergebied	38
5.4	Verstoring door recreatiedruk	40
5.4.1	Referentiesituatie	40
5.4.2	Effecten van het bestemmingsplan	45
5.4.3	Beoordeling van het effect	45

6	Effecten op EHS-gebieden	47
6.1	Storingsfactoren	47
6.2	Verzuring en vermesting	47
6.3	Ruimtebeslag Banckspolder	48
6.4	Verstoring recreatiedruk	49
7	Effecten op soorten	51
8	Conclusie en adviezen	53
8.1	Conclusies	53
8.2	Adviezen voor het bestemmingsplan	54

Bijlagen

Inleiding

1.1

Doel

De gemeente Schiermonnikoog heeft het voornemen om een nieuw bestemmingsplan voor het gehele buitengebied op te stellen. De bestemmingen kunnen van invloed zijn op beschermde natuurwaarden. In dit rapport zijn de resultaten van de inventarisatie van de aanwezige beschermde natuurwaarden en de resultaten van het onderzoek naar de mogelijke invloed van de voorgenomen bestemmingen op deze beschermde natuurwaarden weergegeven.

BESTEMMINGSPLAN
BUITENGEBIED

In het rapport is voor de beschermde gebieden en de beschermde soorten nagegaan in hoeverre het bestemmingsplan zou kunnen leiden tot een overschrijding van de norm die wettelijk of beleidsmatig is vastgelegd én, wanneer die overschrijding zou kunnen dreigen, hoe het bestemmingsplan zo kan worden ingericht dat deze norm niet wordt overschreden. In bijlage 1 van dit rapport is nadere aandacht besteed aan het wettelijk kader.

Bij voorliggend rapport behoort een losse kaartenbijlage (Natuurwaardenatlas bij Natuurrapport bestemmingsplan Buitengebied 2013).

KAARTENBIJLAGE

De rapportage dient als Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, als toetsing van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid en als vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet.

STATUS

1.2

Functies en waarden

Het plangebied beslaat vrijwel het gehele eiland, waarbij de buitengrens globaal op de vloedlijn ligt. Het dorp en de aansluitende terreinen met recreatiewoningen maken geen deel uit van het plangebied. Het ruimtelijk beleid voor deze gebieden is in afzonderlijke bestemmingsplannen opgenomen.

Binnen het plangebied bevinden zich vijf belangrijke functies:

- de natuurfunctie met een daaraan ondergeschikte dagrecreatieve functie die betrekking heeft op het grootste deel van het plangebied. De natuurfunctie is gekoppeld aan specifieke natuurgebieden;
- de agrarische functie: binnen de Bankspolder zijn zeven agrarische bedrijven actief. Het betreft in alle gevallen rundmelkveehouderijbedrijven;

- de recreatiefunctie: de agrarische bedrijven worden gecombineerd met een ondergeschikte verblijfsrecreatieve en dagrecreatieve functie;
- de waterveiligheidsfunctie, die vooral betrekking heeft op de dijk langs de Waddenzee en de duinen langs de Noordzeekust;
- de functie waterwinning: grondwaterwinning vindt plaats in het Hertenbosvallei.

Verder bevinden zich enkele functies in het plangebied, die qua oppervlakte een zeer beperkte omvang hebben. Het betreft dan met name functies zoals horeca (paviljoen aan de Prins Bernhardweg). Deze functies zullen worden herbestemd met daarin minimale ontwikkelingsmogelijkheden.

1.3

Aanpak van het onderzoek

Het onderzoek is gericht op het volgende:

- Om een goed beeld te krijgen van de mogelijke effecten van het bestemmingsplan, is in hoofdstuk 2 (natuur) en 3 (overige functies) aandacht besteed aan de bestaande functies in het plangebied en hun kenmerken.
- In hoofdstuk 4 vindt u het voornemen: wat wil de gemeente Schiermonnikoog in het nieuwe bestemmingsplan regelen en toestaan?
- In de hoofdstukken 5, 6 en 7 is een beschrijving van de effecten die het gevolg kunnen zijn van dit plan op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten. Daarbij is onderzocht wat de maximale invloed kan zijn van het bestemmingsplan.
- Ten slotte zijn in het laatste hoofdstuk de conclusies en de adviezen voor het opstellen van het bestemmingsplan opgenomen.

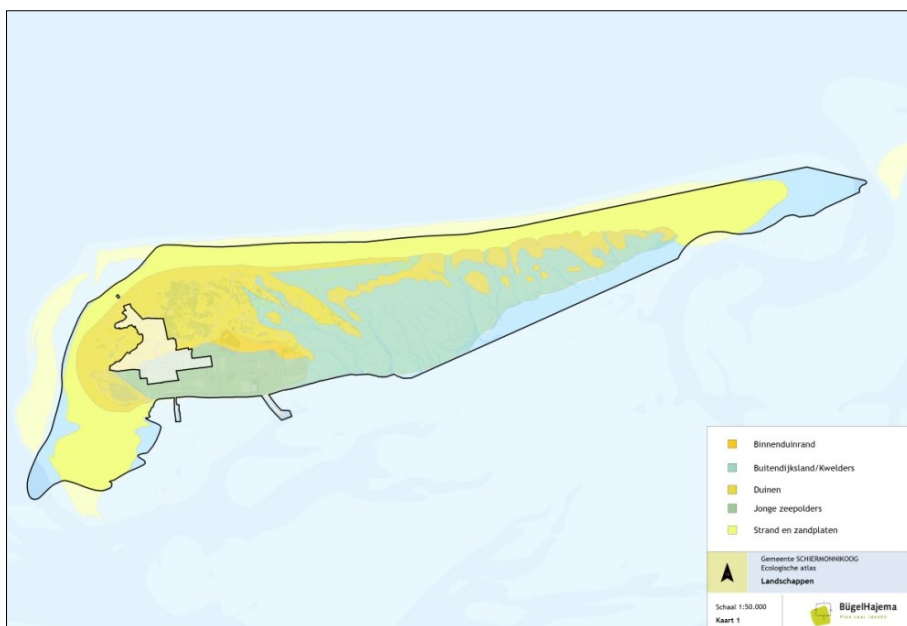
Inventarisatie Natuur

2

2.1

Landschap

Wind en water vormen het eiland met zand en slib dat de zee aanreikt. Ze bouwen het eiland op en breken het soms ook weer af. Vanuit de Noordzee komt zand, vanuit de kalmere Waddenzee fijner slib. De meest zandige delen liggen aan de kant van de Noordzee, de meer kleiige delen aan de kant van de Waddenzee. Hoogteverschillen worden gevormd door de laag gelegen stranden en kwelders en de meer dan 15 m hoog opgestoven duinen. Tussen de duinen liggen de lagere duinvalleien.

Figuur 1. Landschappen (Kaart 1 Natuurwaardenatlas)

2.2

Beschermde natuurgebieden

Voor het bestemmingsplangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant:

- de Natuurbeschermingswet 1998;
- de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR);
- de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening;
- de Wet ammoniak en veehouderij.

Deze wet- en regelgeving wordt in de navolgende drie paragrafen opgedeeld als: Natuurbeschermingswet 1998, Ecologische Hoofdstructuur en Natuur buiten de EHS.

2.2.1

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden. Deze wet bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Natuurbeschermingswet zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Natuurbeschermingswet zijn drie typen gebieden aangewezen en beschermd:

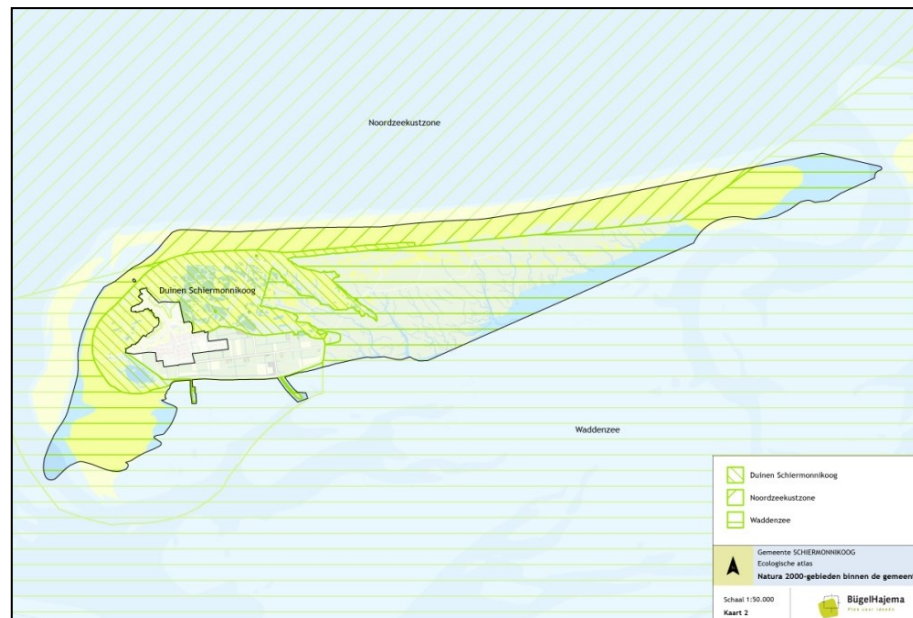
- Natura 2000-gebieden;
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

NATURA 2000

Binnen en aansluitend aan het plangebied liggen de volgende Natura 2000-gebieden:

- Duinen Schiermonnikoog;
- Waddenzee;
- Noordzeekustzone.

In het vervolg van dit rapport wordt met “de Natura 2000-gebieden” deze drie gebieden bedoeld.

Figuur 2. Natura 2000-gebieden binnen de gemeente (Kaart 2 Natuurwaardenatlas)

Overige Natura 2000-gebieden liggen op een zodanige afstand tot het plangebied dat negatieve effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten (afstand wordt in hoofdstuk 5 besproken). Zie voor de ligging van gebieden in de omgeving Kaart 3 van de Natuurwaardenatlas.

Delen van de Natura 2000-gebieden zijn tevens aangewezen als Beschermde Natuurmonument, Waddenzee I. Door de definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden is de status van dit Beschermde Natuurmonument komen te vervallen. Op grond van de wet heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura 2000-gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument van toepassing was, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals deze was vastgelegd in het vervallen besluit.

NATUURMONUMENTEN

Delen van het plangebied zijn verder aangewezen als Wetland (Wetlands-Conventionie). Het gaat hierbij om het Wetland Waddenzee en het Wetland Waddeneilanden en Noordzeekustzone. De Wetlands zijn op dezelfde soort criteria geselecteerd als de Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijngebieden) waardoor deze gebieden verder niet worden behandeld.

WETLANDS

Schiermonnikoog is tevens een Nationaal Park. In dit kader is een geactualiseerd beheer- en inrichtingsplan geschreven. Het Beheer- en Inrichtingsplan 'plus' (BIP+) beschrijft wat er de komende twaalf jaar gedaan wordt om de bijzondere waarden van Schiermonnikoog te beheren en te ontwikkelen. Het plan beschrijft keuzes die veranderingen betekenen voor het eiland. Het plan is gemaakt met inbreng van de betrokken instanties en van de bewoners van Schiermonnikoog.

BIP+

De belangrijkste punten uit zowel het concept Natura 2000 Beheerplan Waddenzee als het Watergebiedsplan voor Schiermonnikoog zijn in het BIP+ opgenomen. Het Watergebiedsplan en het Beheerplan Natura 2000 doorlopen los van dit BIP+ een eigen formele inspraakprocedure die tot wijzingen kan leiden.

Hieronder worden afzonderlijk de Natura 2000-gebieden Duinen Schiermonnikoog, Waddenzee en Noordzeekustzone besproken.

2.2.2

Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog

Duinen Schiermonnikoog is op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en op 7 december 2004 aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Het gebied is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.

Schiermonnikoog is één van de kleinste en meest ongerepte eilanden in de Waddenzee. Het gebied Duinen Schiermonnikoog wordt landschappelijk gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied dat zich over een groot deel van de westelijke helft van het eiland uitstrekt. Het duingebied heeft een grote diversiteit en goed ontwikkelde kalkrijke duinvalleien. In het gebied komen lokaal duinblauwgraslanden (drogere en zuurdere vormen van blauwgrasland) (Hertenbos, Kapenglop) en heischraal grasland (met borstelgras e.d.) voor. Vroeger is over een gedeelte van het westelijk en centraal deel naaldbos aangeplant. Het areaal bos is later door spontane ontwikkeling (loofbos) uitgebreid tot een aanzienlijk oppervlak. Aan de westzijde omvat het gebied ook een zoetwaterplas, de Westerplas. Verstuiving is over een kleine oppervlakte in gang gezet, in het oostelijk deel is een natuurlijk gat in de stuifdijk geslagen, waardoor zeewater beperkt binnenstroomt.

In de Nota van toelichting, behorend bij het (aanwijzings)besluit Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog, zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied geformuleerd. Hieronder zijn de instandhoudingsdoelstellingen verkort weergegeven.

Overzicht van de instandhoudingsdoelen en de staat van instandhouding per habitattypen, habitatsoort en broedvogelsoort in Duinen Schiermonnikoog:

Doelstelling kwaliteit			
Doelstelling oppervlakte			▼
Landelijke staat van instandhouding			▼
Habitattypen	▼		
H2120 - Witte duinen	-	=	=
H2130A - *Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=
H2130B - *Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>
H2130C - *Grijze duinen (heischraal)	--	>	>
H2140B - *Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=
H2160 - Duindoornstruwelen	+	=	=
H2170 - Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=
H2180A - Duinbossen (droog)	+	>	=
H2180B - Duinbossen (vochtig)	-	>	>
H2180C - Duinbossen (binnenduinrand)	-	>	>
H2190A - Vochtige duinvalleien (open water)	-	=	>
H2190B - Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>
H2190C - Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	=	=
H2190D - Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	=	=
H6410 - Blauwgraslanden	--	>	=

Doelstelling populatie				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				
Doelstelling omvang leefgebied				
Landelijke staat van instandhouding				
Habitatsoorten				
H1903 - Groenknolorchis	--	=	=	=

Omvang populatie (indicatief t.b.v. draagkracht leefgebied)				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				
Doelstelling omvang leefgebied				
Landelijke staat van instandhouding				
Broedvogelsoorten				
A021 - Roerdomp	--	=	=	3
A063 - Eider	--	=	=	200
A081 - Bruine Kiekendief	+	=	=	25
A082 - Blauwe Kiekendief	--	=	=	10
A222 - Velduil	--	>	>	2
A275 - Paapje	--	>	>	10
A277 - Tapuit	--	>	>	30

Legenda

Habitattypen	
Doelstelling voor oppervlakte en/of kwaliteit	
=	behoud
>	uitbreiding
= (>)	uitbreiding met behoud van de goed ontwikkelde locaties
<	vermindering is toegestaan, ten gunste van met name genoemde habitatype of soort
= (<)	achteruitgang ten gunste van ander habitatype of soort toegestaan

Soorten, broedvogels, niet-broedvogels	
Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie	
=	behoud
>	uitbreiding/verbetering
<	vermindering is toegestaan
= (<)	achteruitgang ten gunste van ander habitatype of soort toegestaan

2.2.3

Natura 2000-gebied Waddenzee

De Waddenzee is op 8 november 1991 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en op 7 december 2004 aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Het gebied is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen.

In de Nota van toelichting, behorend bij het (aanwijzings)besluit Natura 2000-gebied Waddenzee, zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied geformuleerd. Hieronder zijn de instandhoudingsdoelstellingen verkort weergegeven.

Overzicht van de instandhoudingsdoelen en de staat van instandhouding per habitattypen, habitatsoort en (niet-)broedvogelsoort in Waddenzee:

Doelstelling kwaliteit			
Doelstelling oppervlakte			▼
Landelijke staat van instandhouding			▼
Habitattypen	▼		
H1110A - Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	-	=	>
H1140A - Slik- en zandplaten (getijdengebied)	-	=	>
H1310A - Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=
H1310B - Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	=	=
H1320 - Slijkgrasvelden	--	=	=
H1330A - Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	>
H1330B - Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	=	=
H2110 - Embryonale duinen	+	=	=
H2120 - Witte duinen	-	=	=
H2130A - *Grijze duinen (kalkrijk)		=	=
H2130B - *Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>
H2160 - Duindoornstruwelen	+	=	=
H2190B - Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=

Doelstelling populatie				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				
Doelstelling omvang leefgebied				
Landelijke staat van instandhouding				
Habitatsoorten				
H1014 - Nauwe korfslak	-	=	=	=
H1095 - Zeeprk	-	=	=	>
H1099 - Rivierprk	-	=	=	>
H1103 - Fint	--	=	=	>
H1364 - Grijs zeehond	-	=	=	=
H1365 - Gewone zeehond	+	=	=	>

Omvang populatie (indicatief t.b.v. draagkracht leefgebied)				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				
Doelstelling omvang leefgebied				
Landelijke staat van instandhouding				
Broedvogelsoorten				
A034 - Lepelaar	+	=	=	430
A063 - Eider	--	=	>	5000
A081 - Bruine Kiekendief	+	=	=	30
A082 - Blauwe Kiekendief	--	=	=	3
A132 - Kluut	-	=	>	3800
A137 - Bontbekplevier	-	=	=	60
A138 - Strandplevier	--	>	>	50
A183 - Kleine Mantelmeeuw	+	=	=	19000
A191 - Grote stern	--	=	=	16000
A193 - Visdief	-	=	=	5300
A194 - Noordse Stern	+	=	=	1500
A195 - Dwergstern	--	>	>	200
A222 - Velduil	--	=	=	5

Omvang populatie (indicatief t.b.v. draagkracht leefgebied)				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				▼
Doelstelling omvang leefgebied				▼
Landelijke staat van instandhouding				▼
Niet-broedvogelsoorten	▼			
A005 - Fuut	-	=	=	310
A017 - Aalscholver	+	=	=	4200
A034 - Lepelaar	+	=	=	520
A037 - Kleine Zwaan	-	=	=	1600
A039 - Toendrarietgans	+	=	=	geen
A043 - Grauwe Gans	+	=	=	7000
A045 - Brandgans	+	=	=	36800
A046 - Rotgans	-	=	=	26400
A048 - Bergeend	+	=	=	38400
A050 - Smient	+	=	=	33100
A051 - Krakeend	+	=	=	320
A052 - Wintertaling	-	=	=	5000
A053 - Wilde eend	+	=	=	25400
A054 - Pijlstaart	-	=	=	5900
A056 - Slobeend	+	=	=	750
A062 - Toppereend	--	=	>	3100
A063 - Eider	--	=	>	90000- 115000
A067 - Brilduiker	+	=	=	100
A069 - Middelste Zaagbek	+	=	=	150
A070 - Grote Zaagbek	--	=	=	70
A103 - Slechtvalk	+	=	=	40
A130 - Scholekster	--	=	>	140000 - 160000
A132 - Kluut	-	=	=	6700
A137 - Bontbekplevier	+	=	=	1800
A140 - Goudplevier	--	=	=	19200
A141 - Zilverplevier	+	=	=	22300
A142 - Kievit	-	=	=	10800
A143 - Kanoet	-	=	>	44400
A144 - Drieteenstrandloper	-	=	=	3700
A147 - Krombekstrandloper	+	=	=	2000
A149 - Bonte strandloper	+	=	=	206000
A156 - Grutto	--	=	=	1100
A157 - Rosse grutto	+	=	=	54400
A160 - Wulp	+	=	=	96200
A161 - Zwarte ruiter	+	=	=	1200
A162 - Tureluur	-	=	=	16500
A164 - Groenpootruiter	+	=	=	1900
A169 - Steenloper	--	=	>	2300- 3000
A197 - Zwarte Stern	--	=	=	23000

Legenda

Habitattypen	
Doelstelling voor oppervlakte en/of kwaliteit	
=	behoud
>	uitbreiding
= (>)	uitbreiding met behoud van de goed ontwikkelde locaties
<	vermindering is toegestaan, ten gunste van met name genoemde habitatype of soort
= (<)	achteruitgang ten gunste van ander habitatype of soort toegestaan

Soorten, broedvogels, niet-broedvogels	
Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie	
=	behoud
>	uitbreiding/verbetering
<	vermindering is toegestaan
= (<)	achteruitgang ten gunste van ander habitatype of soort toegestaan

2.2.4

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

De Noordzeekustzone is op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en op 7 december 2004 aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Het gebied is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Na aanwijzing zijn drie wijzigingsbesluiten gepubliceerd.

Het zandige kustgebied langs de Noordzee bestaat uit kustwateren, ondiepten, enkele zandbanken (onder andere Noorderhaaks) en de stranden van noordelijk Noord-Holland en de Waddeneilanden. Permanent met zeewater overstroomde zandbanken komen met name voor in de buitendelta's van de zeegaten tussen de Waddeneilanden.

In de Nota van toelichting, behorend bij het (aanwijzings)besluit Natura 2000-gebied Waddenzee, zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied geformuleerd. Hieronder zijn de instandhoudingsdoelstellingen verkort weergegeven.

Overzicht van de instandhoudingsdoelen en de staat van instandhouding per habitattype, habitatsoort en (niet-)broedvogelsoort in Noordzeekustzone

Doelstelling kwaliteit			
Doelstelling oppervlakte			▼
Landelijke staat van instandhouding			▼
Habitattypen	▼		
H1110B - Permanent overstromde zandbanken (Noordzee-kustzone)	-	=	>
H1140B - Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)	+	=	=
H1310A - Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=
H1310B - Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	=	=
H1330A - Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=
H2110 - Embryonale duinen	+	=	=
H2190B - Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=

Doelstelling populatie				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				▼
Doelstelling omvang leefgebied				▼
Landelijke staat van instandhouding				▼
Habitatsoorten	▼			
H1095 - Zeeprk	-	=	=	>
H1099 - Rivierprk	-	=	=	>
H1103 - Fint	--	=	=	>
H1351 - Bruinvis	--	=	=	=
H1364 - Grijze zeehond	-	=	=	=
H1365 - Gewone zeehond	+	=	=	=

Omvang populatie (indicatief t.b.v. draagkracht leefgebied)				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				▼
Doelstelling omvang leefgebied				▼
Landelijke staat van instandhouding				▼
Broedvogelsoorten	▼			
A137 - Bontbekplevier	-	=	=	20
A138 - Strandplevier	--	>	>	30
A195 - Dwergstern	--	>	>	20

Omvang populatie (indicatief t.b.v. draagkracht leefgebied)				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				▼
Doelstelling omvang leefgebied				▼
Landelijke staat van instandhouding				▼
Niet-broedvogelsoorten				▼
A001 - Roodkeelduiker	-	=	=	behoud
A002 - Parelduiker	?	=	=	behoud
A017 - Aalscholver	+	=	=	1900
A048 - Bergeend	+	=	=	520
A062 - Toppereend	--	=	=	behoud
A063 - Eider	--	=	=	26200
A065 - Zwarte zee-eend	-	=	=	51900
A130 - Scholekster	--	=	=	3300
A132 - Kluut	-	=	=	120
A137 - Bontbekplevier	+	=	=	510
A141 - Zilverplevier	+	=	=	3200
A143 - Kanoet	-	=	=	560
A144 - Drieteenstrandloper	-	=	=	2000
A149 - Bonte strandloper	+	=	=	7400
A157 - Rosse grutto	+	=	=	1800
A160 - Wulp	+	=	=	640
A169 - Steenloper	--	=	=	160
A177 - Dwergmeeuw	-	=	=	behoud

Legenda

Habitattypen

Doelstelling voor oppervlakte en/of kwaliteit

=	behoud
>	uitbreiding
= (>)	uitbreiding met behoud van de goed ontwikkelde locaties
<	vermindering is toegestaan, ten gunste van met name genoemde habitatype of soort
= (<)	achteruitgang ten gunste van ander habitatype of soort toegestaan

Soorten, broedvogels, niet-broedvogels

Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie

=	behoud
>	uitbreiding/verbetering
<	vermindering is toegestaan
= (<)	achteruitgang ten gunste van ander habitatype of soort toegestaan

2.2.5

Kernopgaven vanuit Natura 2000

Vanuit landelijk en internationaal perspectief is in het BIP+ voor alle Natura 2000 gebieden bekeken wat de belangrijke prioriteiten zijn: habitattypen en soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is.

De landschappelijke kernopgave voor het ‘landschap Duinen’ is: *“Samenhangend landschap met aantal gradiënten en mozaïeken door versterken van noord-zuid gradiënt en samenhang daarbinnen; herstel gradiënt van zeereepbinnenduinrand: droog-nat, meer of minder wind, meer of minder zout, jong-oud; behoud en herstel van mozaïeken: open-dicht, hoog-laag; behoud en herstel van rust en donker voor fauna en het versterken samenhang met Noordzee en Wadden”*.

Voor het ‘landschap van Noordzee, Waddenzee en Delta’ geldt de landschappelijke kernopgave: *“Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied”*.

Behalve op landschapsniveau heeft elk gebied een kernopgave op het niveau van habitats en soorten. Met ‘sense of urgency’ wordt richting gegeven aan het tempo van realisering van de doelen en aan de inzet van noodzakelijke maatregelen. Gezien de huidige staat van instandhouding op landelijk niveau en gezien de situatie in de concrete gebieden is aan een aantal kernopgaven deze ‘sense of urgency’ toegekend. Van ‘sense of urgency’ is sprake wanneer binnen nu en 10 jaar mogelijk een onherstelbare situatie ontstaat. Een ‘sense of urgency’ kan een probleem met de watercondities of met het terreinbeheer betreffen. Naast maatregelen op de korte termijn zijn ook op de langere termijn maatregelen noodzakelijk voor een duurzame realisatie van kernopgaven.

De kernopgaven op Schiermonnikoog met een ‘sense of urgency’ zijn:

- Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen, ook als habitat van tapuit, velduil en blauwe kiekendief, door tegengaan vergrassing en verstruweling. Beheeropgave.
- Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (kalkrijk).
- Behoud vochtige duinvalleien als habitat van roerdomp, blauwe kiekendief, velduil en groenknolorchis. Meer ruimte voor duinbossen (vochtig). Wateropgave.
- Herstel hydrologie/vochtgradiënt duinbossen (binnenduinrand) en blauwgraslanden.
- Verbetering kwaliteit leefgebied zeezoogdieren.

- Verbetering kwaliteit slik- en zandplaten (getijdengebied) ten behoeve van vergroting van diversiteit.
- Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels en rustgebieden voor gewone zeehond en grijze zeehond.
- Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen) voor bontbekplevier, strandplevier, kluut, grote stern, dwergstern, visdief en grijze zeehond.
- Behoud van schorren en zilte graslanden (buitendijks) met alle successtadiï, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.

2.2.6

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur is uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014. De Noordzee en de Waddenzee behoren ook tot de EHS. Deze wateren vallen echter onder de verantwoording van het Rijk. Op deze gebieden is het 'nee, tenzij'-regime niet van toepassing¹. De Noordzee heeft buiten de bescherming als Natura 2000-gebied geen specifiek planologisch regime en valt onder het integrale Noordzeebeleid en -beheer (uitgewerkt in het Nationaal Waterplan). Voor de EHS in de Waddenzee is in de Derde Nota Waddenzee een specifiek regime uitgewerkt.

SVIR

Schiermonnikoog is rijk aan gebieden met hoge natuurwaarden. Binnen de gemeentegrenzen is verreweg het grootste deel op basis van de Verordening Romte Fryslân 2014 aangewezen als EHS. De EHS valt grotendeels samen met de Natura 2000-gebieden. Buiten de Natura 2000-gebieden bestaat de EHS op Schiermonnikoog uit de Banckspolder. De Banckspolder is specifiek aangewezen als beheergebied. De bestaande erven zijn globaal daarbij buiten de begrenzing gehouden. Op de kaart Ecologische Hoofdstructuur (figuur 3 of Kaart 5 Natuurwaardenatlas) wordt de ligging van de Ecologische Hoofdstructuur weergegeven.

INVENTARISATIE

De aanwijzing van de Banckspolder heeft betrekking op de natuurlijke waarden van de graslanden.

BANCKSPOLDER

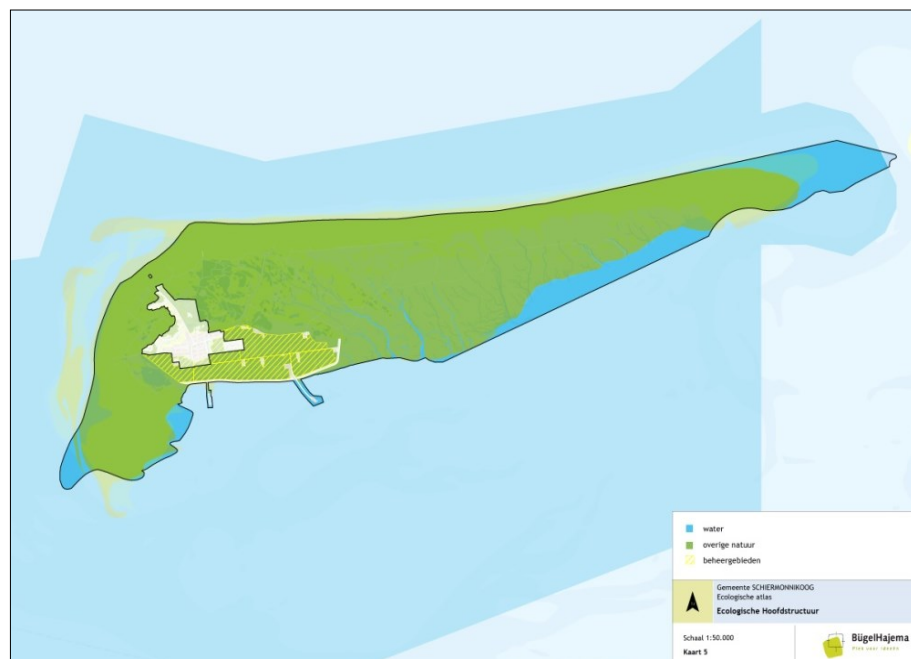
De Banckspolder heeft een open karakter. Met name door dat open karakter is het gebied van belang als broedgebied voor weidevogelsoorten als scholekster, kievit, grutto en tureluur. Daarnaast zijn broedgevallen bekend van slobbeend,

¹ Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Ministerie van Infrastructuur en Milieu

kuifeend, eidereend, krakeend, wilde eend, watersnip, waterhoen, veldleeuwrik, graspieper en kleine karekiet. Ook vervult de polder een belangrijke functie als pleisterplaats voor vele trekvogels zoals rotgans en brandgans, smient, goudplevier en wulp. Belangrijke kenmerken zijn met name openheid en rust en het patroon van de kavelsloten en greppels. Daarnaast zijn voor weidevogels een juist waterpeil en beheer van groot belang.

De vegetatie in de polder bestaat grotendeels uit beemd- en raaigrasweiden. Plaatselijk aan de binnenduinrand liggen enkele schraalgraslanden, die getypeerd kunnen worden als voedselarme productiegraslanden. Voor deze schraalgraslanden is het waterpeil en een juist beheer van groot belang.

De polder heeft verder een functie als hoogwatervluchtplaats voor wadvogels.

Figuur 3. Ecologische Hoofdstructuur (Kaart 5 Natuurwaardenatlas)

NATUURBEHEERPLAN

In het Natuurbeheerplan staat voor welke gebieden er subsidie beschikbaar is voor het beheer van natuur, agrarische natuur en landschapselementen. Voor de aangewezen gebieden is aangegeven wat de natuurambitie is. Ook staat er in welk beheertype daarbij hoort.

Het grootste deel van Schiermonnikoog heeft de ambitie Duin- en kwelderlandschap. De Noordzee en Waddenzee eromheen zijn aangegeven als Zee en wad. Verder gaat het om Strand en embryonaal duin, Open duin, Duinbos, Vochtige duinvallei, Moeras, Zoete Plas, Duinheide, Kruiden- en faunarijk grasland en Eendenkooi.

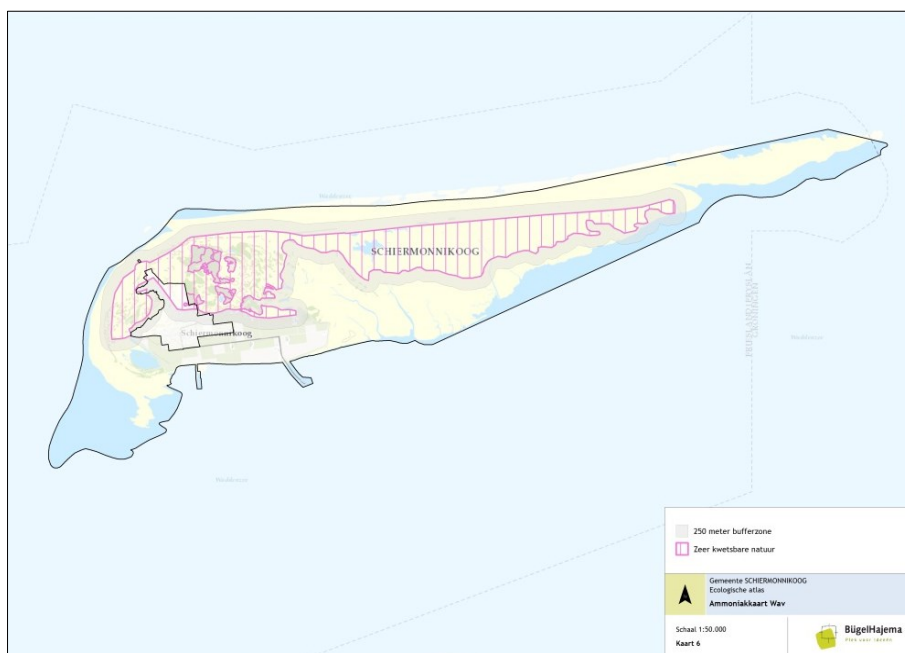
De eendenkooi op Schiermonnikoog is in 1861 aangelegd. In 1960 raakte de eendenkooi buiten gebruik en dit leidde tot verval van de kooi. Met de komst van het Nationaal Park ontstonden er mogelijkheden tot restauratie van de eendenkooi in 1990.

De Banckspolder is grotendeels aangewezen als Weidevogelgebied (weidevogelbeheer via Collectief Beheerplan, Boerenbelang Schiermonnikoog). Plaatselijk aan de binnenduinrand liggen enkele graslanden die zijn aangewezen als Botanisch waardevol grasland. Voor de uitvoering van deze doelstelling kunnen beheerovereenkomsten worden afgesloten.

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur liggen zeer kwetsbare voor verzuring gevoelige gebieden. Deze zeer kwetsbare gebieden worden beschermd tegen neerslag van ammoniak door de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Op grond van deze wet wijzen Provinciale staten gebieden aan die als zeer kwetsbaar gebied worden aangemerkt. Veehouderijen in een zone van 250 m rondom de aangewezen gebieden hebben op grond van de Wav een emissieplafond voor wat betreft de ammoniakemissie.

WAV

Een groot deel van het duingebied op Schiermonnikoog is aangewezen als zeer kwetsbaar gebied in het kader van de Wav (figuur 4 of Kaart 6 Natuurwaardenatlas). Binnen de zonering 250 m zijn drie veehouderijbedrijven gelegen.

Figuur 4. Ammoniakkaart Wav (Kaart 6 Natuurwaardenatlas)

2.2.7

Natuur buiten de EHS

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014) wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen verder specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden buiten de EHS en natuurwaarden in agrarisch gebied.

NATUURGEBIED Op Schiermonnikoog is alleen de houtsingel rond bungalowpark De Monnik aangewezen als natuurgebied buiten de EHS. Dit gebied valt echter buiten het plangebied.

AGRARISCH GEBIED Het gehele agrarische gebied, de Banckspolder, is in het kader van de EHS aangewezen als beheergebied. De bescherming van natuurwaarden in agrarisch gebied buiten de EHS is hier dan ook niet van toepassing.

2.3

Beschermde soorten

Zowel binnen als buiten natuurgebieden komen planten- en diersoorten voor die wettelijk op basis van de Flora- en faunawet worden beschermd. In deze paragraaf worden deze soorten beschreven.

2.3.1

Flora- en faunawet

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan moet acht worden geslagen op het soortenbeschermingsregime zoals dat in de Flora- en Faunawet (Ffw) is verankerd. Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogel- en Habitatrichtlijn van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt. Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving.

BESCHERMINGSREGIEM Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1 van de Ffw), overige soorten (soorten uit tabel 2 van de Ffw) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3 van de Ffw). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie ook bijlage 1 voor de betekenis daarvan). De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als het strenge beschermingsregime.

NOODZAAK VOOR ONTHEFFING Het is bestendige jurisprudentie dat een bestemmingsplan niet mag worden vastgesteld, als dat plan naar verwachting een handeling mogelijk maakt waarvoor een of meerdere ontheffingen als bedoeld in artikel 75 lid 3 Flora- en

faunawet nodig zijn en ten aanzien waarvan ten tijde van de vaststelling of goedkeuring in redelijkheid kan worden ingezien dat deze ontheffingen niet zullen kunnen worden verleend. Dit blijkt onder meer uit AbRvS 26 oktober 1999, AB 2003, 23, AbRvS 31 maart 2000, BR 2000, 914, AbRvS 29 augustus 2001, M en R 2000, 5, AbRvS 19 februari 2003, 200201758/1 en AbRvS 30 juni 2004, 200402314/1. Overigens is het niet vereist dat de eventueel benodigde Ffw-ontheffingen reeds ten tijde van de besluitvorming over het bestemmingsplan zijn aangevraagd of zijn verleend.

2.3.2

Inventarisatie

Ten behoeve van dit onderzoek zijn beschermde planten- en diersoorten geïnventariseerd. Daarbij is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Hiertoe is via Quickscanhulp.nl² een lijst opgevraagd van planten- en diersoorten die de afgelopen vijf jaar binnen en rond het plangebied zijn aangetroffen (zie tabel 2.1). Daarnaast is ook een lijst opgevraagd van soorten die in het agrarisch gebied, de Banckspolder, zijn waargenomen. De soortenlijsten zijn op basis van ecologische inzichten verfijnd. De soortenlijsten hebben betrekking op broedvogels waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd en middelzwaar en streng beschermde soorten. De aanwezigheid van licht beschermde soorten is minder relevant, aangezien hiervoor in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden geldt.

Tabel 2.1. Soortenlijst Schiermonnikoog Quickscanhulp.nl, met daarin een eigen kolom voor de Banckspolder

Soort	Soortgroep	Bescherming	Banckspolder
Blauwe zeedistel	vaatplanten	middelzwaar	
Boomvalk	vogels	streng	X
Brakwatergrondel	vissen	middelzwaar	
Brede orchis	vaatplanten	middelzwaar	
Bruinvis	Zoogdieren	streng	
Buizerd	vogels	streng	X
Dennenorchis	vaatplanten	middelzwaar	
Gewone dwergvleermuis	zoogdieren	streng	X
Gewone zeehond	zoogdieren	streng	
Gierzwaluw	vogels	streng	X
Grijze zeehond	zoogdieren	middelzwaar	
Groenknolorchis	vaatplanten	streng	
Grote Gele Kwikstaart	vogels	streng	X
Grote keverorchis	vaatplanten	middelzwaar	
Havik	vogels	streng	X
Heideblauwtje	dagvlinders	streng	X

² Quickscanhulp.nl is een internetapplicatie die gegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) toegankelijk maakt. De gegevens uit de NDFF zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.quickscanhulp.nl).

Soort	Soortgroep	Bescherming	Banckspolder
Huismus	vogels	streng	X
Kerkuil	vogels	streng	X
Kleine keverorchis	vaatplanten	middelzwaar	
Laatvlieger	zoogdieren	streng	X
Meervleermuis	Zoogdieren	streng	
Moeraswespenorchis	vaatplanten	middelzwaar	
Ooievaar	vogels	streng	X
Parnassia	vaatplanten	middelzwaar	
Ransuil	vogels	streng	X
Rietorchis	vaatplanten	middelzwaar	X
Roek	vogels	streng	X
Ronde zonnedauw	vaatplanten	middelzwaar	
Rugstreeppad	amfibieën	streng	X
Ruige dwergvleermuis	zoogdieren	streng	X
Slanke gentiaan	vaatplanten	middelzwaar	
Slechtvalk	vogels	streng	X
Spaanse ruiter	vaatplanten	middelzwaar	
Sperwer	vogels	streng	X
Steenanjer	vaatplanten	middelzwaar	
Vleeskleurige orchis	vaatplanten	middelzwaar	
Waterdrieblad	vaatplanten	middelzwaar	
Watervleermuis	Zoogdieren	streng	
Wespendief	vogels	streng	X
Wilde marjolein	vaatplanten	middelzwaar	
Zwarte Wouw	vogels	streng	X

De duinen, duinvalleien en kwelders van Schiermonnikoog vormen een waardevol botanisch gebied. Hier zijn groeiplaatsen bekend van blauwe zeedistel, brede orchis, groenknolorchis, grote keverorchis, grote muggenorchis, moeraswespenorchis, parnassia, rietorchis, ronde zonnedauw, slanke gentiaan, Spaanse ruiter, steenanjer, vleeskleurige orchis, waterdrieblad en wilde marjolein. In de structuurarme aangeplante dennenbossen zijn dennenorchis en kleine keverorchis aan te treffen.

Voorkomende vleermuissoorten zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Het betreft hier soorten die onder meer foerageren boven grotere wateren, langs bosranden en houtsingels, door bospaden en boven graslanden. Ze verblijven overdag in gebouwen en bomen.

In de erfbeplanting komen veel vogelsoorten tot broeden. Het gaat hierbij onder meer om soorten zoals merel, heggenmus, houtduif en winterkoning. Gebouwen, en dan met name de oudere gebouwen met pannendaken, geven de gierzwaluw en huismus gelegenheid om te nestelen. In agrarische bebouwing kunnen ook nestplaatsen van huismus en kerkuil (nestkasten) aanwezig zijn. De Banckspolder en kwelders zijn als broedgebied van waarde voor weidevogels zoals, graspieper, grutto, kievit, krakeend, scholekster, slobend, tureluur, veldleeuwrik en wulp. Buiten het broedseizoen zijn veel van deze soor-

ten ook nog aan te treffen als doortrekkers of overwinteraars. Tijdens het broedseizoen zijn op de kwelders ook grote broedkolonies van meeuwen aanwezig.

Vanaf oktober worden de kwelders en de Banckspolder langzaamaan gevuld met duizenden ganzen. Voornamelijk brand- en rotganzen. De ganzen trekken pas half mei weer weg naar het hoge noorden. Grauwe gans is op Schiermonnikoog voornamelijk een standvogel.

Met uitzondering van de algemene drie- en tiendoornige stekelbaars zijn vissen van zoetwater niet aanwezig op Schiermonnikoog. In de slenken op de kwelders is onder meer de brakwatergrondel aan te treffen.

Rugstreeppad komt talrijk voor op Schiermonnikoog en kan nagenoeg overal worden aangetroffen. Voor de voortplanting zijn vooral de kleine plassen in de duinvalleien van belang.

In de Noord- en Waddenzee zijn populaties van bruinvis en gewone en grijze zeehond aanwezig. Zeehonden rusten af en toe ook op de stranden en kwelders van Schiermonnikoog.

Inventarisatie overige functies

3

3.1

Agrarische sector

3.1.1

Bestaande situatie

Binnen het plangebied zijn zeven agrarische bedrijven actief. Het gaat in alle zeven gevallen om melkrundveehouderijbedrijven. Alle agrarische bedrijven hebben naast hun melkveehouderijactiviteiten ook een toeristisch-recreatieve neventak. Daarbij gaat het om kamperen en groepsaccommodaties.

In de onderstaande tabel 3.1 zijn de bebouwingskenmerken van de bedrijven weergegeven.

BEBOUWINGSKENMERKEN

Tabel 3.1 Oppervlakte bouwperceel en bebouwing per agrarisch bedrijf

Adres	Opp. bouw- perceel (ha)	Opp. agr. bedrijfs- bebouwing (m ²)	Opp. bebouwing t.b.v. re- creatieve neventak (m ²)
Heereweg 2	1,8	1440	975
Heereweg 4	1,5	2210	649
Heereweg 8	1,5	1750	750
Kooipad 1	1,8	1816	1129
Kooiweg 2 + 2a	0,5	1724	844
Melle Grietjespad 17	1,3	1020	720
Reddingsweg 38	1,2	1620	58

Verder blijkt dat alle agrarische bedrijven een vergunning hebben voor het houden van vee. In onderstaande tabel zijn hiervan de kenmerken weergegeven.

VEEBEZETTING

Tabel 3.2 Dierbezetting op 24 december 2004 en oktober 2012 per agrarisch bedrijf

Adres	Diersoort	Vergunde situatie 2015	Ammoniakemissie (kg NH ₃ /jaar)
Heereweg 2	grootvee	160	1949,0
	jongvee	110	
Heereweg 4	grootvee	90	1089,0
	jongvee	60	
Heereweg 8	grootvee	120	1276,5
	jongvee	35	
Kooipad 1	grootvee	91	1202,6
	jongvee	70	

Adres	Diersoort	Vergunde situatie 2015	Ammoniakemissie (kg NH ₃ /jaar)
	schapen	93	
Kooiweg 2	grootvee	86	1035,4
	jongvee	56	
Melle Grietjespad 17	grootvee	52	738,0
	jongvee	50	
	schapen	70	
Reddingsweg 38	grootvee	79	973,6
	jongvee	51	
	schapen	6	
	paarden	4	

In tabel 3.3 is de vergelijking gemaakt tussen de hoeveelheid vee die volgens vergunning gehouden mag worden en de hoeveelheid vee die in 2014 werkelijk werd gehouden, gebaseerd op de CBS-landbouwtelling³.

Tabel 3.3. Vergunde hoeveelheid vee in 2015 ten opzichte van de feitelijk aanwezige hoeveelheid vee in 2014

Soort vee	Vergund in 2015	Werkelijk aanwezig in 2014	Verschil vergund minus aanwezig in 2014
Totaal rundvee	1110	1035	75
- Melkvee	678	638	40
- Jongvee	432	397	35
Schapen	169	173	- 4
Paarden	4	4	0

In z'n totaliteit kan worden geconstateerd dat de zeven veehouderijbedrijven op Schiermonnikoog de vergunde rechten in hoge mate (94,5%) benutten.

Het valt op dat bij de hoeveelheid schapen het aantal in 2014 aanwezige dieren iets meer is dan het totaal van de vergunningen toelaat. Deze situatie kan als volgt worden verklaard:

1. Omdat ook derden schapen kunnen houden bestaat de mogelijkheid dat de door het CBS getelde schapen niet alle bij de agrarische bedrijven worden gehouden.
2. Natuurmonumenten heeft circa 100 soya-schapen op het eiland om delen van natuurterreinen open te houden. Deze schapen worden wel meegeteld, maar kunnen niet aan de agrarische bedrijven worden toegerekend.

Uit vergelijking met de vergunningen van de afgelopen 15 jaar blijkt dat het vergunde aantal dieren bij de verschillende bedrijven nauwelijks is gewijzigd.

Omdat de gemeente Schiermonnikoog de werkelijke hoeveelheid vee per bedrijf niet kent en omdat de vergunde rechten voor 94,5% worden benut, komt

³ Het CBS geeft aan dat het hier gaat om voorlopige cijfers.

de gemeente dan ook tot de conclusie dat de ammoniakemissie in de bestaande situatie in 2015 rechtstreeks kan worden afgeleid van de vergunde emissie.

3.1.2

Autonome ontwikkeling

De ontwikkeling van de agrarische sector is sterk afhankelijk van de marktomstandigheden, beschikbaar areaal, regelgeving, technische ontwikkelingen en mogelijkheden die op grond van het bestemmingsplan worden geboden.

Voor de landbouw is van belang dat het areaal binnen het eiland beperkt is. Groei in de zin van oppervlaktegroei mag niet worden verwacht. Een aantal agrarische bedrijven gebruikt grond op de vaste wal ter aanvulling van het areaal op het eiland. Het is goed mogelijk dat dit ‘buitenplanse’ areaal verder wordt uitgebreid.

Bedrijven moeten in 2013 voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (kortweg: besluit huisvesting). Het besluit huisvesting is vanaf 1 april 2008 van kracht en geeft invulling aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit maximale emissiewaarden. Daarnaast is het mogelijk om te salderen binnen één bedrijf (intern salderen). Dat wil zeggen dat de oudere stalsystemen (met een hogere emissie) in gebruik mogen blijven wanneer een nieuwe stal (op hetzelfde bedrijf) een veel lagere emissie heeft. Niet alle stallen op het bedrijf hoeven dus een emissiefactor te hebben die lager of gelijk is dan de norm uit het Besluit huisvesting. Het besluit leidt ertoe dat in 2013 de normen voor alle veestallen worden aangescherpt, waardoor de emissie per dierplaats lager wordt.

BESLUIT HUISVESTING

Verder is van belang dat de melkquotering per 2015 wordt beëindigd. Dit betekent dat agrarische bedrijven zonder de beperking van een melkquotum melk mogen produceren. Het voortbrengend vermogen van het bedrijf en de melkprijs zijn dan meer van belang voor de ontwikkeling van de melkproductie dan de regelgeving op grond van de melkquotering. Uit het onderzoek van Silvis, H.J. e.a. (De agrarische sector in Nederland naar 2020: Perspectieven en onzekerheden. Rapport 2009-021, LEI Wageningen UR, Den Haag, 2009) blijkt dat als gevolg hiervan de hoeveelheid melkvee vermoedelijk zal worden uitgebreid met 2%. Dit betekent dat de hoeveelheid melk vanaf 2015 ook met 2% zal toenemen.

MELKQUOTERING

Eerder is overleg geweest over het realiseren van een mestvergistingsinstallatie op de bestemming bedrijventerrein nabij de veerdam. De ontwikkeling hiervan is bij het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan onzeker.

MESTVERGISTINGS-
INSTALLATIE

Omdat er in het verleden veel agrarische bedrijven zijn vergroot terwijl voor deze groei geen Natuurbeschermingswetvergunning is verleend, verkeren veel

PAS

agrarische bedrijven in de onzekere situatie of er voor hun huidige veebezetting alsnog een Natuurbeschermingswetvergunning kan worden verleend. In veel van dit soort gevallen is gebleken dat de vergunning inderdaad niet zonder meer kan worden verleend. Daarvoor is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld. De PAS ligt per 10 januari 2015 ter inzage.

Volgens het Ministerie van Economische Zaken dient de PAS de volgende doelen:

- Waarborgt dat Natura 2000-doelen worden gehaald.
- Trekt vergunningverlening Natuurbeschermingswet vlot.
- Vereenvoudigt vergunningverlening rond stikstof en natuur.
- Biedt gebruiksvriendelijk rekeninstrument AERIUS voor vergunningverlening.
- Biedt duidelijkheid en zekerheid aan initiatiefnemers.

De PAS is inmiddels in de Tweede Kamer behandeld. Na de terinzagelegging zal ook de Eerste Kamer de PAS behandelen. De uitkomst daarvan is onzeker. Wanneer de PAS wordt vastgesteld zal het programma ertoe leiden dat de vergunningverlening eenvoudiger kan verlopen en ontstaat er mogelijk extra ruimte voor ammoniakemissie.

Omdat de uitkomst van de behandeling van de Eerste Kamer nog niet duidelijk is, kan de PAS nog niet als autonome ontwikkeling worden meegenomen.

3.2

Recreatief gebruik

Het plangebied wordt in recreatief opzicht gebruikt voor dagrecreatie (met name wandelen en fietsen) en verblijfsrecreatie als onderdeel van de zeven agrarische bedrijven.

BEZOEKERS EN LOGIESCAPACITEIT

Jaarlijks bezoeken circa 270.000 personen het eiland. Deze personen zorgen jaarlijks voor ruim 480.000 overnachtingen. Om al deze bezoekers een slaappleaats te bieden beschikt het eiland over ruim 6000 slaappleaatsen.

Een zeer beperkt deel van deze slaappleaatsen bevindt zich binnen het plangebied, namelijk in de kampeerboerderijfaciliteiten. Verder beschikt het eiland over een beperkte kampeercapaciteit bij de agrarische bedrijven en een camping.

Een belangrijk deel van de toeristen maakt gebruik van de recreatieve paden in het plangebied. De paden liggen onder meer in Natura 2000-gebied. Gebruik van deze paden kan tot verstoring leiden van kwetsbare natuurwaarden. Uit het Beheer- en inrichtingsplan ‘plus’ 2011-2012 blijkt dat het doel van de nationale parken (waarvan Schiermonnikoog er een van is) onder meer is gericht op:

- “het bevorderen van natuurgerichte recreatie, waarbij het streven is een kwaliteitsverbetering te bereiken;
- het stimuleren van voorlichting en educatie: voorlichting en educatie zijn middelen om het beleid te realiseren. Een nationaal park heeft een voorbeeldfunctie voor voorlichting en educatie in het algemeen”.

In het kader van deze brede doelstelling (naast het hoofddoel gericht op het behoud, beheer en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden) is het gebied met schelpenpaden ingericht die als gevolg van hun comfort ertoe uitnodigen om in het gebied te wandelen, maar vooral ook uitnodigen om het gebied fietsend in te trekken. Bij het ontwerp van de inrichting is rekening gehouden met de kwetsbare delen van het natuurgebied. Er is in het gebied weinig gebruik gemaakt van afscherming door middel van hekwerken. Het gebied is dan ook eenvoudig te betreden.

In de recreatie is sprake van verschillende voor het plangebied relevante tendensen⁴:

1. Er is in toenemende mate behoefte aan meer luxe en comfort tijdens het verblijf.
2. Er is een tendens naar meer en kortere vakanties.
3. Toeristen willen in toenemende mate vermaakt worden. Men wil wat “beleven”. Deze behoefte is mede debet aan steeds meer “actieve” vakanties.
4. Van belang is dat voor de Waddeneilanden een “stabilisatiebeleid” voor de toeristische slaapplekken geldt. Dit beleid wordt gevoerd met het oog op het stabiliseren van de toeristisch-recreatieve druk op de natuur en op de voorzieningen van de Waddeneilanden. Op Schiermonnikoog bedraagt op 1 januari 2009 het aantal bedden bedoeld voor het toerisme circa 6.000.
5. Het aantal bezoekers aan Schiermonnikoog heeft de laatste jaren de neiging om te dalen. Waar in het verleden 300.000 bezoekers per jaar werden geteld, is dit afgenomen tot ca. 270.000 nu.
6. Uit onderzoek van Advieswereld (17 november 2011) blijkt dat voor alle op het gebied van toerisme te onderscheiden groepen geldt dat zij de rust, de ruimte en de natuur van Schiermonnikoog enorm waarderen en dat er weinig behoefte is om allerlei nieuwe activiteiten te ontwikkelen.

⁴ Bron: Recreatie en toerisme in het Waddengebied, Toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden en hun effecten op economie, duurzaamheid en identiteit, Raad voor de Wadden, 17 december 2008.

CONCLUSIE Uit het bovenstaande valt af te leiden dat het bezoek aan en het aantal overnachtingen op Schiermonnikoog de laatste jaren enigszins afneemt. De bezoeker is vooral een rustzoeker en natuurbelever. Thrillseekers (mensen die wat willen beleven) heb je overal, maar op Schiermonnikoog hebben zij bepaald niet de overhand.

3.3

Waterveiligheid en waterbeheer

De waddendijk is door het Wetterskip Fryslân afgetoetst. Dit betekent dat de dijk niet voldoet aan de normen die hieraan op rijksniveau zijn gesteld. Vooralsnog worden hieraan geen consequenties verbonden.

Het Watergebiedsplan van Wetterskip Fryslân is in uitvoering. Dit plan heeft geen planologische consequenties. Het aspect waterveiligheid en waterbeheer blijft dan ook verder buiten beschouwing in dit rapport.

Planvoornemen

Het nieuwe bestemmingsplan zal een planologisch-juridische regeling bieden voor alle functies binnen het plangebied. Ten aanzien van de agrarische functie bestaat het voornemen om enkele ontwikkelingen toe te staan. Deze zijn gebaseerd op wensen van agrarische ondernemers. Voor de overige functies is geen sprake van het toestaan van nieuwe ontwikkelingen.

4.1

Wensen van agrarische ondernemers

De gemeente heeft de wensen voor het nieuwe ruimtelijk beleid van de gemeente bij de agrarische bedrijven in het plangebied geïnventariseerd. Deze zijn:

1. de ruimte bieden om het bedrijf verder te ontwikkelen zodat op markt-omstandigheden kan worden ingespeeld;
2. de mogelijkheid bieden om het kamperen uit te breiden en recreatieve verblijven als trekkershutten te realiseren;
3. de ruimte bieden om een “kantine” in te richten ten behoeve van de recreanten die op het eigen bedrijf verblijven;
4. de ruimte bieden om outdoor activiteiten te ontwikkelen;
5. de ruimte bieden om het via het geldend plan vergunde bouwvlak te verschuiven;
6. de mogelijkheid bieden om de opslagmogelijkheden te vergroten door daarvoor buiten het bouwvlak, maar in aansluiting op het erf extra ruimte te gebruiken.

4.2

Uitgangspunten voor het plan

De gemeente heeft de volgende uitgangspunten voor het bestemmingsplan geformuleerd:

1. Het plan heeft een conserverend karakter. Er zijn geen geheel nieuwe functies of belangrijke ontwikkelingen voorzien buiten hetgeen in het geldend plan al mogelijk is gemaakt.
2. Het plan moet gericht zijn op het mogelijk maken van ontwikkelingen van de al bestaande functies, zodat deze zich kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden.
3. Het plan mag niet leiden tot een flinke extra recreatieve druk op het eiland in verband met het behoud van natuur- en landschapswaarden.
4. Het plan mag niet in strijd zijn met de geldende wet- en regelgeving van hogere overheden.

4.3

Invulling van het bestemmingsplan

Op grond van deze uitgangspunten zal het nieuwe bestemmingsplan worden gericht op consolidatie van het bestaande beleid. Het zal zich beperken tot de (her)bestemming van de reeds aanwezige agrarische bedrijven. Er zijn geen nieuwe bedrijven voorzien, noch zullen de bestaande bedrijven worden voorzien van grotere bouwvlakken. Bij afwijking is vergroting wel mogelijk binnen de aanduiding sa-ubp (uitbreiding bouwperceel). Het beleid is erop gericht dat alle bebouwing (alle functies) binnen het bouwvlak dient te worden gebouwd.

De bouwvlakken kunnen, evenals in het geldende plan, voor maximaal 70% voor bebouwing worden benut. Wel zijn een aantal aanpassingen mogelijk:

- a. De bouwvlakken kunnen enigszins verschuiven ten opzichte van het geldende plan, wanneer deze verschuiving uit praktische overwegingen nodig is. De verschuiving mag niet tot een onevenredige aantasting van andere functies leiden en mag niet in strijd met wettelijke normen ten aanzien van de bescherming van die functies zijn. Van een onevenredige aantasting van andere functies is sprake wanneer de kwaliteit van het foerageergebied binnen de Banckspolder vermindert voor vogels die in het kader van de drie Natura 2000-gebieden zijn aangewezen als instandhoudingsdoelen. Daarvan is tevens sprake wanneer de omvang en/of kwaliteit als EHS-gebied wordt aangetast tenzij deze aantasting kan worden gecompenseerd en deze compensatie is verzekerd.
- b. De goede inpassing van het 'nieuwe' erf (vershoven of uitgebreide bouwvlak) in het landschap dient te zijn verzekerd.

Bovendien zal het op te stellen plan voorzien in het realiseren van de verschillende door de agrariërs geuite wensen (zie par. 2.3.3). Dit betekent dat het plan ruimte zal bieden voor:

1. opslag buiten het bouwvlak met een oppervlakte van ten hoogste 2500 m² per agrarisch bedrijf; de opslag mag niet tot een onevenredige aantasting van andere functies leiden en mag niet in strijd zijn met wettelijke normen ten aanzien van de bescherming van die functies. Van een onevenredige aantasting van andere functies is sprake wanneer de kwaliteit van het foerageergebied binnen de Banckspolder vermindert voor vogels die in het kader van de drie Natura 2000-gebieden zijn aangewezen als instandhoudingsdoelen. Daarvan is tevens sprake wanneer de omvang en/of kwaliteit als EHS-gebied wordt aangetast tenzij deze aantasting kan worden gecompenseerd en deze compensatie is verzekerd.
2. extra mogelijkheden voor verblijfsrecreatie in de vorm van kamperen en trekkershutten (maximaal 10 extra kampeerplaatsen of 5 trekkershutten) binnen het bouwvlak;
3. bij agrarische bedrijven mag een ondergeschikte horecafunctie worden gerealiseerd (kantine) ten behoeve van de eigen gasten.

Nieuwbouw veestallen

In tegenstelling tot het geldende plan zijn nieuwe gebouwen ten behoeve van het stallen van vee slechts mogelijk wanneer daarvoor een afwijkingsprocedure is doorlopen. Bij recht kan geen nieuwe stalruimte ten behoeve van de huisvesting van vee worden toegevoegd, tenzij is aangetoond dat geen sprake is van een toename van de ammoniakdepositie van het betreffende bedrijf. Is wel sprake van toename van ammoniakemissie, dan behoort een afwijking van de bouwregels tot de mogelijkheden ten behoeve van de bouw van nieuwe veestallen. In dat geval moet worden aangetoond dat geen sprake is van een toename van de ammoniakdepositie in een Natura 2000-gebied⁵, dan wel dat is aangetoond dat de depositie geen gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied⁶. Door het bestemmingsplan zo vorm te geven, wordt ieder (significant) negatief effect in Natura 2000-gebied als gevolg van toename van ammoniakemissie door veehouderij uitgesloten.

⁵ Hiervan is bijvoorbeeld sprake wanneer een bedrijf uitbreidt door gebruik te maken van de emissieruimte die een collegabedrijf achterlaat op het moment dat het stopt.

⁶ Hiervan is bijvoorbeeld sprake wanneer een beheermaatregel in het Natura 2000-gebied wordt toegepast (zoals de aanpassing van de waterhuishouding of het begrazen door vee) die ertoe leidt dat het effect van de extra ammoniakdepositie wordt teniet gedaan.

5

E f f e c t e n o p N a t u r a 2 0 0 0 - g e b i e d e n

5.1

Storingsfactoren

Het planvoornemen moet op zijn consequenties worden doorgerekend ten aanzien van de effecten op de Natura 2000-gebieden. Uitbreiding/ontwikkeling/verandering van agrarische bedrijven kan alleen wanneer die uitbreiding/ontwikkeling/verandering niet leidt tot (significant) negatieve effecten op beschermde Natura 2000-gebieden.

Voor mogelijke effecten van het plan is onder meer gebruik gemaakt van de effectenindicator⁷.

EFFECTENINDICATOR

De effecten die kunnen optreden als gevolg van het voornemen zijn: toename van de verzuring en vermessing, oppervlakteverlies en toename van optische verstoring. Andere effecten worden op voorhand niet verwacht.

1. Toename van veehouderij leidt mogelijk tot extra emissie van ammoniak. Deze stof is mede verantwoordelijk voor de verzuring en vermessing van kwetsbare natuur.
2. Het realiseren van terrein voor opslag en de mogelijkheid om het bouwvlak enigszins te verschuiven kan leiden tot een vermindering van geschikt foerageergebied.
3. Verder moet worden bezien of de uitbreiding/ontwikkeling/verandering niet leidt tot extra verstoring van de soorten en habitats waarvoor instandhoudingsdoelen gelden. Deze verstoring kan het resultaat zijn van de toename van de recreatieve druk.

⁷ De effectenindicator is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, vergunningverleners en planmakers die te maken krijgen met activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteit en de plannen kunnen worden verkend. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. Deze informatie is generiek: om vast te stellen of een activiteit in praktijk schadelijk is, moet vervolgonderzoek plaatsvinden.

5.2

Verzuring en vermesting

Het bestemmingsplan voor het buitengebied van Schiermonnikoog is zo opgesteld dat de ammoniakemissie per bedrijf ten opzichte van de huidige situatie niet mag toenemen. Daartoe is in het bestemmingsplan per bedrijf de ammoniakemissie vastgelegd. Van deze regeling kan binnen de kaders van dit plan niet worden afgeweken.

Negatieve effecten van het bestemmingsplan op instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van ammoniak (verzuring en vermesting) kunnen hiermee geheel worden uitgesloten.

5.3

Vermindering foerageergebied

REFERENTIESITUATIE

De agrarische percelen in de Banckspolder zijn in het kader van Natura 2000 van belang als foerageergebied voor in de duinen en duinvalleien broedende blauwe en bruine kiekendieven en doortrekkende en overwinterende brand- en rotganzen. Rond onder meer bebouwing, wegen en opgaande beplanting ligt voor deze soorten een verstoringszone. Bij de beoordeling van de effecten van het plan op de waarde van de Banckspolder als foerageergebied voor aangewezen vogelsoorten, zijn de begrenzingen van de bouwvlakken in het geldende bestemmingsplan van 1994 gebruikt. Sindsdien hebben er in de Banckspolder geen wijzigingen aan de bouwvlakken en wegen plaatsgevonden.

In figuur 5 (zie ook Kaart 7 Natuurwaardenatlas) is een kaartje weergegeven met hierop de gebieden waar nog openheid en rust heerst. Het uitgangspunt voor het kaartje is zoals eerder benoemd de wegen en bouwvlakken in 1994 (bestemmingsplankaart). De oranje gekleurde gebieden zijn de zones die geheel *niet* worden verstoord. In de werkelijke situatie lopen er ook nog twee wandel-/fietspaden door het foerageergebied die een versturende werking hebben.

Figuur 5. Niet-verstoord ganzenfoerageergebied in de Banckspolder (Kaart 7 Natuurwaardenatlas)

Bij het bepalen van de verstoringafstanden zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- 100 m tot bosranden en opgaande begroeiing;
- 100 m tot rustige landwegen;
- 200 m tot grotere wegen of landwegen met bebouwing of erven met beplantingen;
- 250 m tot de dorpsrand.

Buiten de hiervoor genoemde afstanden (dus in de oranje gebieden) is geen sprake van verstoring. Daarbuiten is sprake van verstoring door aantasting van de openheid en rust, die toeneemt naarmate de afstand tot het object van waaruit is gemeten, afneemt.

Door verschuiving van de bouwvlakken en toename van opslag buiten het bouwvlak kan er een afname optreden van het oppervlak aan grasland en kan de openheid en rust in de agrarische polder afnemen. Onbekend is waar, in wat voor omvang en wanneer genoemde ontwikkelingen zullen plaatsvinden.

EFFECT VAN HET
BESTEMMINGSPLAN

Hoewel verschuivingen en opslag buiten het bouwvlak een relatief klein effect zullen hebben op het foerageergebied, kunnen negatieve effecten worden verwacht. Het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet 1998 (provincie Fryslân) heeft in haar reactie op het concept van dit Natuurrapport gesteld dat zij het effect verwaarloosbaar acht omdat er in de polder als gevolg van de maïsteelt geen sprake (meer) is van een geheel open gebied. Bovendien blijkt in de winterperiode, wanneer het foerageren plaatsvindt, dat ganzen tot op de erven en in de tuinen van de woningen en bedrij-

BEOORDELING VAN
DE EFFECTEN

ven foerageren en zich dus weinig aantrekken van het gebrek aan openheid. In dat verband is het effect is als nihil beoordeeld.

5.4

Verstoring door recreatiedruk

5.4.1

Referentiesituatie

AANTAL TOERISTEN

Er zijn geen precieze tellingen verricht ten behoeve van het kunnen vaststellen van het aantal passages van fietsers, wandelaars en andere recreanten in de natuurgebieden van het eiland. Daarom is deze referentiesituatie aan de hand van het gevoerde beleid afgeleid.

In 1974 heeft de gemeenteraad verschillende bestemmingsplannen vastgesteld voor Schiermonnikoog. Daarbij kwam de vraag aan de orde of de verblijfsaccommodaties voor de recreatie mochten worden uitgebreid. De raad heeft toen het standpunt ingenomen dat een verdere uitbreiding van recreatieve verblijfsvoorzieningen niet ten koste mocht gaan van de landschaps- en de natuurwaarden (stabilisatiebeleid). Wel zouden er enige mogelijkheden moeten zijn om bestaande bedrijven te verbeteren met een eventuele toename van het aantal recreatieve slaapplekken ten einde noodzakelijke investeringen te kunnen bekostigen. Dat heeft ertoe geleid dat in de bestemmingsplannen uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven zijn opgenomen. In de loop der jaren hebben de bedrijven hiervan gebruik gemaakt.

Naar aanleiding hiervan heeft de gemeenteraad in de tachtiger jaren vragen gesteld over hoe het nu precies zat met dit stabilisatiebeleid en hoe dit zou kunnen worden gecontroleerd. Op verzoek van de raad is toen het maximum aantal recreatieve verblijfplaatsen geïnventariseerd op basis van vastgestelde criteria. Zo werd voor een zomerwoning uitgegaan van maximaal 5 slaapplekken. Voor hotels, groepsaccommodaties, de camping en de jachthaven werd uitgegaan van het aantal aanwezig slaapplekken. De uitkomst lag ten tijde van de inventarisatie rond de 6000 slaapplekken. Dit getal is door de jaren heen nauwelijks veranderd.

In dit onderzoek wordt de logiescapaciteit voor de referentiesituatie gesteld op 6000 bedden. Deze beddenscapaciteit wordt beschouwd als een goede schatting voor het recreatief verblijf op het eiland.

GEBIEDSZONERING

Mensen moeten zoveel mogelijk van het eiland kunnen genieten. Soms is het bezoek van de natuur een doel op zich (genieten van het landschap en de natuur). Soms wordt de natuur gebruikt als een decor voor hun activiteiten (zeilen, surfen, paardrijden etc.). Sommige activiteiten kunnen niet overal plaats vinden. Zo is het van belang om hoogwatervluchtplaatsen en broedgebieden zoveel mogelijk te ontzien. Om deze reden is er een zonering voor de recreatie

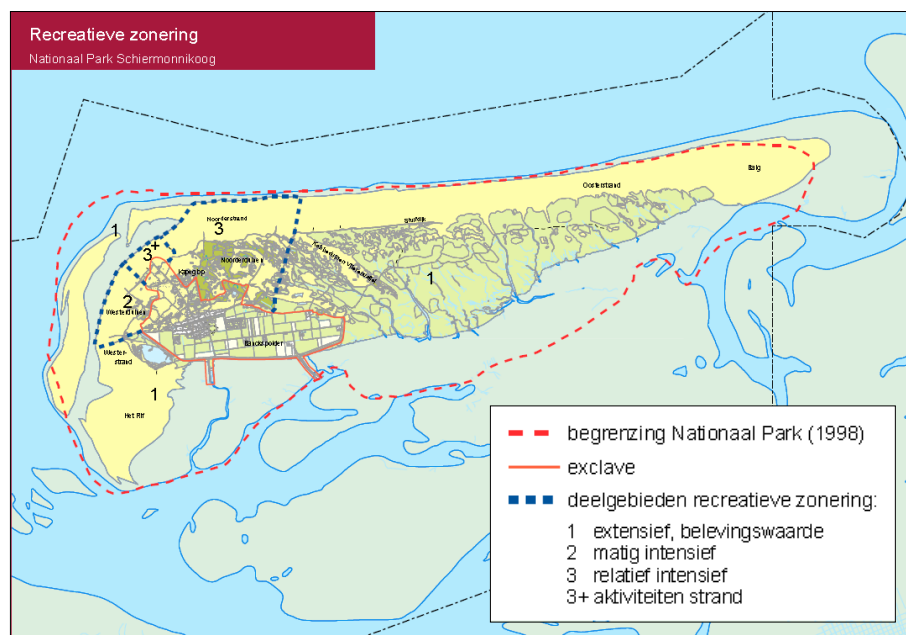
vastgesteld die erop neerkomt dat de kwetsbare delen van de natuur zoveel mogelijk worden ontzien en dat recreatieve activiteiten worden toegelaten op de plaatsen die het minst bezwarend zijn.

Onder zonering van de recreatie wordt verstaan: het verdelen van de verschillende vormen van recreatie binnen de natuurgebieden. Zonering is het aanbrengen van een ruimtelijke geleiding waardoor gebiedsdelen ontstaan met een verschillende bezoekersdruk en bestemd voor verschillende recreatievormen. Het verdelen van het recreatief medegebruik, zowel in ruimte als in tijd, is onmisbaar voor het optimaal functioneren van de recreatie in het natuurgebied. Ook zorgt de zonering voor het voorkomen van hinder tussen de verschillende recreatievormen onderling. Zo is bijvoorbeeld een ruiterspad niet te combineren met een fietspad. Versnippering van het gebied moet echter worden voorkomen. Bepaalde voorzieningen zijn nodig, want anders maakt men ze zelf. Er kan voor worden gekozen om de meeste bezoekers in bepaalde delen te concentreren. Een goed voorbeeld hiervan is het activiteitenstrand. Op deze wijze kunnen kwetsbare gebieden (broedgebieden of hoogwatervluchtplaatsen) worden ontzien. Het behoud van de natuurwaarden speelt hierin een belangrijke rol. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het van belang is om de meeste recreatie te concentreren in de minst kwetsbare terreingedeelten.

De zonering van de recreatie dient ook in relatie met de omgeving te worden gezien. Van belang daarbij is het recreatieve aanbod vanaf een bepaalde plek. Een voorbeeld hiervan zijn de strandovergangen. Ook de aanwezige voorzieningen zijn van belang: deze kunnen namelijk een zeeffunctie hebben. Dat geldt ook voor de natuurlijke gesteldheid van het terrein zelf. Een voorbeeld hiervan is de kwelder die doorsneden wordt door slenken. Deze handicaps in het terrein helpen bij de gewenste zonering. Dergelijke handicaps kunnen een positieve bijdrage leveren aan de verminderde recreatiedruk op bepaalde gebieden.

Verreweg het belangrijkste instrument bij de zonering van de recreatie is de ontsluiting door middel van een padenstelsel. Paden dienen zoveel mogelijk op elkaar aan te sluiten en niet “dood” te lopen. Fietspaden moeten een grotere actieradius te hebben dan wandelpaden.

In het natuurgebied kunnen drie zones worden onderscheiden. Zij verschillen in mate van natuurlijkheid, beheerintensiteit en recreatieve druk. Hieronder worden deze gebieden globaal beschreven. Daarbij wordt aandacht besteed aan de natuurlijke waarden, het natuurbeheer en het recreatieve beheer. De gebieden zijn aangegeven op een kaart (zie figuur 6).

Figuur 6. Recreatieve zonering

Zone 1

Dit gebied betreft het grootste deel van het eiland. Het is het meest extensief gebruikte en beheerde deel van het eiland. Wind en water hebben vrij spel in dit dynamische gebied. Onder het gebied vallen de oost- (vanaf de Reddingsweg) en westpunt van het eiland en delen van de Waddenzee en de Noordzee.

Natuur

- natuurlijke processen verlopen ongestoord;
- geen inrichtingsmaatregelen met uitzondering van enkele voorzieningen voor de recreatie waarbij geen natuurlijke processen worden verstoord;
- actief beheer is beperkt;
- tijdelijke afsluiting van broedgebieden.

Recreatie

- recreatief medegebruik is extensief, waarbij ruimte is voor de bijzondere belevingswaarde van dit ruige en onvoorspelbare gebied;
- relatief weinig paden;
- gebied zo weinig mogelijk ontsluiten;
- natuurlijke handicaps in het terrein handhaven en gebruiken bij de zonering;
- zwakke attractiepunten.

Zone 2

Het betreft het westelijk duingebied, het gebied rond de Westerplas en delen van het strand. In dit gebied zijn de natuurlijke processen enigszins beteugeld. Behalve op het strand dringt zeewater hier niet door. De waterhuishouding staat onder invloed van menselijke ingrepen (waterwinning). Deels ontbreken natuurlijke processen door menselijke ingrepen.

Natuur

- natuurlijke processen kunnen opnieuw worden geactiveerd door kleinschalige ingrepen zoals het tegengaan van verruiging en het stimuleren van verstuing;
- inrichtingsmaatregelen worden alleen getroffen ten behoeve van herstel van natuurlijke processen;
- tijdelijke afsluiting van kwetsbare gebieden is mogelijk.

Recreatie

- recreatief medegebruik is matig intensief;
- padenstelsel belangrijk bij de zonering;
- matig tot zwakke concentratiepunten;
- picknickplaatsen en banken.

Zone 3

Dit is het gebied ten Noorden van het dorp tussen de Badweg en de Prins Bernhardweg. In dit gebied zijn de natuurlijke processen gering en is de menselijke invloed het grootst. Het gebied wordt gekenmerkt zich door bosaanplant in het verleden. Het gebied ligt het dichtst bij het dorp. Er zijn weilandjes in gebruik voor natuurlijk beheer. In dit gebied ligt de recreatieplas de "Berkenplas" en het speelbos het Hazenweitje. Direct ten Noorden van het dorp liggen voorzieningen voor actieve recreatie zoals de sportvelden, het openluchtbad en de ijsbaan. Deze functioneren als buffer tussen het natuurgebied en de bebouwing.

Zone 3+

Bepaalde recreatievormen kunnen tot verstoring leiden van vogels en rustende zeehonden en voor andere gebruikers van het strand. In principe is er ruimte voor deze recreatievormen op het eiland. Het gaat met name om kitesurfen en het kitebuggyen/strandzeilen. Deze recreatievormen zullen worden geconcentreerd op het strand tussen de Badweg en het Jacobspad. Al het huidige en toekomstige intensieve recreatieve strandgebruik zal dan (eventueel na positieve beoordeling) binnen dit gebied uitgeoefend kunnen worden. Deze zone wordt aangeduid als het 'activiteitenstrand' en vormt een bijzonder onderdeel van zone 3.

Gezien het dynamische karakter van dit deel van het Noordzeestrand is het gewenst om de noodzakelijke flexibiliteit te betrachten in de functietoekenning (op welk deel van het strand kan een bepaalde vorm van strandgebruik uitgeoefend worden) van bepaalde recreatievormen. In maart van ieder jaar zullen nadere afspraken met de verschillende partijen gemaakt worden. Aanwezig bij dit gesprek zijn de gemeente Schiermonnikoog, Natuurmonumenten en de (georganiseerde) strandgebruikers. De gemeente neemt het initiatief voor het organiseren van het gesprek. De Werkgroep Beheer van het Nationaal Park wordt geïnformeerd over de afspraken.

De afspraken die gemaakt worden, hebben betrekking op veiligheidsaspecten onderling en met andere gebruikers van dit deel van het strand waaronder zwemmers, huifkartochten etc. Daarnaast zullen er ook afspraken worden gemaakt om de verstoring van de (soms) aanwezige fauna tot een minimum te beperken. Hierbij kan gedacht worden aan nadere gebiedsafbakening van de verschillende gebruikers, het ontwikkelen van een gedragscode, het ontwikkelen van een voorlichtingsflyer en het evalueren van de verschillende vormen van strandgebruik en de effecten hiervan.

Natuur

- dynamiek ontbreekt vrijwel en het beheer is gericht op herstel van natuurlijke processen door middel van maaien, begrazing, kappen, zagen, plaggen en het stimuleren van verstuing;
- de Eerste en Tweede Dennen worden omgevormd tot een gevarieerd bos;
- kwetsbare natte valleien kunnen tijdelijk worden afgesloten.

Recreatie

- recreatief medegebruik is relatief intensief in vergelijking met andere gebieden;
- hier ligt de sterkste concentratie van paden;
- sterke concentratie punten voor de recreatie aanwezig zoals bewaakte strandgedeelten met voorzieningen en parkeerplaatsen;
- speelweiden met picknickvoorzieningen;
- het gebied moet de meeste recreatie opvangen;
- tussen de strandpalen 3 en 5 is een gebied aangewezen voor actieve recreatie; het activiteitenstrand (zone 3+). Hier vinden activiteiten plaats zoals vliegeren, strandzeilen, boogschieten, kitebuggy, houden van kampvuren en schilderen vanuit een kiosk. In dit gebied worden tijdelijke bouwwerken toegestaan voor seizoensgebonden activiteiten.

Uit het voorgaande blijkt dat de belangen van natuur en recreatie parallel lopen. Gasten komen naar het eiland om te genieten van natuur en landschap. Daarom is het in stand houden van de natuurlijke waarden van groot belang voor de recreatie en dus voor de economie van het eiland. Geschat wordt dat ongeveer 80% van de werkgelegenheid is gerelateerd aan de recreatie.

Voor de activiteiten op het strand is een vergunning nodig van de gemeente op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening. Tussen de gemeente en de beheerder zijn afspraken gemaakt over de vergunningverlening. Onder bepaalde voorwaarden is de gemeente bevoegd om ook vergunningen te verlenen namens Natuurmonumenten. Ieder jaar wordt deze werkwijze met de beheerder en belanghebbenden geëvalueerd.

5.4.2

Effecten van het bestemmingsplan

Het nieuwe bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van extra toeristisch-recreatieve verblijfs capaciteit en het daarmee samenhangend extra verkeer en mogelijk nog andere activiteiten die leiden tot effecten op beschermde natuurwaarden. De extra capaciteit komt bovenop de al bestaande capaciteit van 6000 bedden op het eiland. De maximaal toegelaten extra capaciteit in het plangebied (namelijk bij de agrarische bedrijven) kan als volgt worden ingevuld:

- Op grond van het bestemmingsplan kunnen per agrarisch bedrijf maximaal 15 kampeerplaatsen en/of maximaal 5 trekkershutten worden toegevoegd bij ieder agrarisch bedrijf, mits de verblijfs capaciteit met niet meer dan 50 per agrarisch bedrijf toeneemt.

Het effect van het bestemmingsplan is dat het aantal van circa 6000 bedden kan toenemen met ten hoogste 350 stuks. Dit betreft een toename van bijna 6% van de totale capaciteit.

Het bestemmingsplan respecteert de in de structuurvisie Schiermonnikoog vastgelegde zonering.

AANTAL TOERISTEN

ZONERING

5.4.3

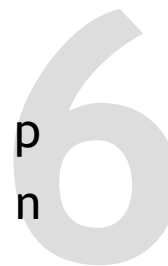
Beoordeling van het effect

Hoewel de trend is dat het aantal overnachtingen op Schiermonnikoog afneemt, is in dit onderzoek als uitgangspunt gekozen dat de toename van het aantal bedden leidt tot een groter bezoek aan het eiland, dat rechtvaardig is met de vergroting van de logiescapaciteit. Verder wordt ervan uitgegaan dat de behoefte om “wat te willen beleven” in de toekomst groeit. Activiteiten als “survivaltochten” kunnen mogelijk toenemen. Dat geldt niet voor het kitesurfen. Deze activiteit is beperkt tot zone 3+. In dit onderzoek is ervan uitgegaan dat het gedrag van de extra toeristen zich niet wezenlijk anders gedragen dan andere toeristen.

Schiermonnikoog biedt mensen volop ruimte om het eiland en de natuur te beleven. Vaste voorzieningen bevinden zich alleen in de directe omgeving van de polder, het dorp en de Badweg. Vormen van recreatie die leiden tot schade aan de natuurdoelen worden beperkt tot een deel van het eiland of helemaal geweerd. Maatregelen die reeds genomen worden zijn onder meer het afsluiten van delen van het eiland in het broedseizoen, delen van het duingebied zijn alleen toegankelijk op paden en het beperken van kitebuggy en kitesurfen tot het strand tussen de Badweg en het Jacobspad.

Gezien de inrichting van de natuurterreinen en de zonering van activiteiten worden als gevolg van een lichte toename van het aantal toeristen geen negatieve effecten op instandhoudingdoelstellingen verwacht.

E f f e c t e n o p E H S - g e b i e d e n

6.1

Storingsfactoren

Als gevolg van het plan mogen geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS-gebieden optreden. Voor de EHS geldt het zogenaamde 'nee tenzij'-beleid.

De effecten die kunnen optreden als gevolg van het voornemen zijn: toename van de verzuring en vermesting, aantasting van en afname van oppervlak van graslanden met natuurlijke waarden in de Banckspolder en een toename van de verstoring door recreatie. Andere effecten worden op voorhand niet verwacht.

1. Toename van veehouderij leidt mogelijk tot extra emissie van ammoniak. Deze stof is mede verantwoordelijk voor de verzuring en vermesting van kwetsbaar natuurgebied.
2. Het realiseren van terrein voor opslag en de mogelijkheid om het bouwvlak enigszins te verschuiven kan leiden tot een aantasting en afname van oppervlak aan graslanden met natuurlijke waarden.
3. Verder moet worden bezien of de uitbreiding/ontwikkeling/verandering niet leidt tot extra verstoring van de natuurlijke waarden als gevolg van de toename van de recreatieve druk.

6.2

Verzuring en vermesting

Een groot deel van het duingebied op Schiermonnikoog is aan gewezen als zeer kwetsbaar gebied in het kader van de Wav (zie figuur 4 Ammoniakaart Wav of Kaart 6 Natuurwaardenatlas). Binnen de zonering 250m zijn drie veehouderij bedrijven gelegen. Het betreft de veehouderijen aan het Kooipad 1, de Kooiweg 2 + 2a en de Reddingsweg 38. Deze veehouderijen hebben op grond van de Wav een emissieplafond voor wat betreft de ammoniakemissie.

REFERENTIESITUATIE

Op grond van de Wav dient een omgevingsvergunning voor het veranderen van een veehouderij te worden geweigerd, indien de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding van het aantal dieren van een of meer diercategorieën en een tot de veehouderij behorend dierenverblijf geheel of gedeeltelijk is gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, dan wel in een zone van 250 m rond een zodanig

gebied (Wav artikel 6). In een beperk aantal situaties mag hiervan af worden geweken en wordt de omgevingsvergunning niet geweigerd (Wav artikel 7).

EFFECT VAN HET
BESTEMMINGSPLAN

De Wav beschermt EHS-gebieden die zeer kwetsbare zijn voor een overmatige ammoniakdepositie. Ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan dienen aan de Wav te voldoen.

BEOORDELING VAN
DE EFFECTEN

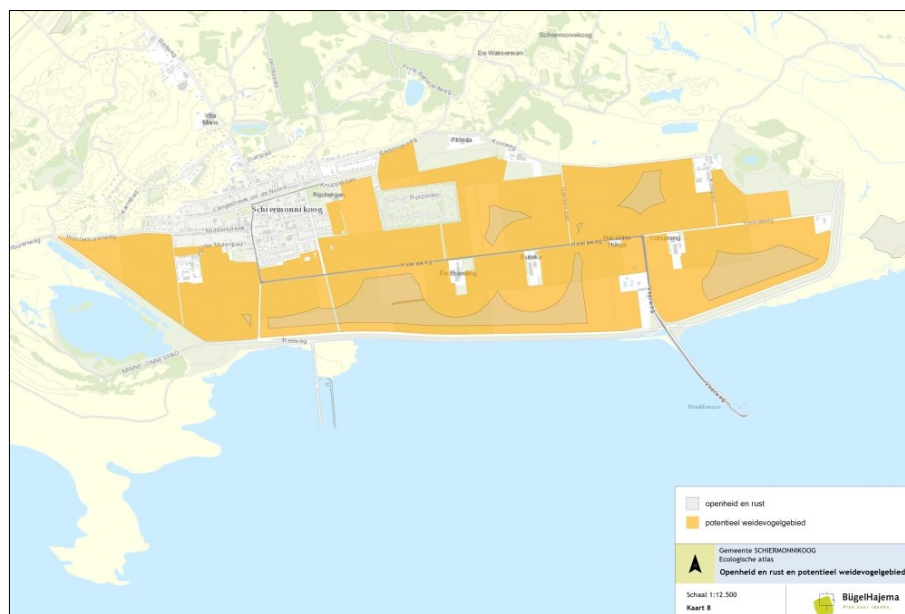
Negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden als gevolg van verzuuring en vermessing worden niet verwacht.

6.3

Ruimtebeslag Banckspolder

REFERENTIESITUATIE

De Banckspolder is in het kader van de Verordening Romte Fryslân 2014 aangewezen als beheergebied. Het betreft hier graslanden met natuurlijke waarden. De erven met bebouwing zijn globaal buiten de begrenzing gehouden. Op basis van het Natuurbeheerplan 2013 komt naar voren dat aan het grootste deel van de polder het beheerdoeltypen Weidevogelgebied is toegekend.

Kaart 6. Potentieel weidevogelgebied (Natuurbeheerplan 2013) en openheid en rust (Werkplan Weidevogels in Fryslân) (Kaart 8 Natuurwaardenatlas)

Plaatselijk aan de binnenduinrand liggen enkele graslanden die zijn aangewezen als Botanisch waardevol grasland. Voor de uitvoering van deze doelstelling kunnen beheerovereenkomsten worden afgesloten.

EFFECT VAN HET
BESTEMMINGSPLAN

Binnen de beheergebieden is volgens de Verordening Romte Fryslân 2014 normaal agrarisch gebruik mogelijk. Via het bestemmingsplan wordt het mogelijk gemaakt om ruimte te bieden om het vergunde bouwvlak te verschuiven en de

mogelijkheid te bieden om de opslagmogelijkheden te vergroten door daarvoor buiten het bouwvlak, maar in aansluiting op het erf extra ruimte te gebruiken.

Afhankelijk van situering kan als gevolg van deze ontwikkelingen het oppervlak aan graslanden met natuurlijke waarden afnemen en daarnaast de natuurlijke waarden van graslanden in de omgeving (openheid en rust) worden aangetast. Onbekend is waar, in wat voor omvang en wanneer genoemde ontwikkelingen zullen plaatsvinden. Indien een verschuiving van de bouwvlakken en toename van opslag buiten het bouwvlak via een afwijkingsbevoegdheid worden gestuurd, kunnen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden worden uitgesloten.

BEOORDELING VAN
DE EFFECTEN

Als er sprake is van een areaalverkleining van EHS-beheergebied als gevolg van aangepaste bouwpercelen en/of de realisatie van opslaggebied buiten het bouwperceel, en de afweging ten opzichte van deze aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden positief is, dient de aantasting in de vorm van nieuw areaal of in financiële zin te worden gecompenseerd (Verordening Romte Fryslân 2014). Ten aanzien van compensatie van weidevogelareaal kunnen de regels uit het provinciaal Werkplan weidevogels in Fryslân worden toegepast.

Normaal agrarische gebruik binnen EHS-beheergebied is mogelijk. Hierbij is geen compensatieverplichting aan de orde. Uitbreiding van een agrarisch bedrijf ten behoeve van de agrarische functie wordt door de provincie gezien als normaal agrarisch gebruik.

6.4

Verstoring recreatiedruk

Recreatie in natuurgebieden kunnen een verstorende werking hebben door met name vertrapping van vegetaties en verstoring van dieren. Schiermonnikoog biedt mensen volop ruimte om het eiland en de natuur te beleven. Vaste voorzieningen bevinden zich alleen in de directe omgeving van de polder, het dorp en de Badweg. Vormen van recreatie die leiden tot schade aan de natuurdoelen worden via zonering beperkt tot een deel van het eiland of helemaal geweerd. Maatregelen die reeds zijn genomen, zijn onder meer het afsluiten van delen van het eiland in het broedseizoen. Delen van het duingebied zijn alleen toegankelijk op paden. Het kitebuggyen en kitesurfen is beperkt tot het strand tussen de Badweg en het Jacobspad.

REFERENTIESITUATIE

Zoals in paragraaf 5.4 reeds is uitgewerkt, zal het plan van invloed zijn op de recreatiedruk. Het effect van het bestemmingsplan is dat het bestaande aantal van circa 6000 bedden zou kunnen toenemen met 280 stuks. Dit betreft een toename van bijna 5% van de totale capaciteit.

EFFECT VAN HET
BESTEMMINGSPLAN

BEOORDELING VAN DE
EFFECTEN

Zoals besproken biedt Schiermonnikoog mensen volop ruimte om het eiland en de natuur te beleven. Vormen van recreatie die leiden tot schade aan de natuurdoelen worden via een effectieve zonering beperkt tot een deel van het eiland of helemaal geweerd. Negatieve effecten van een beperkte toename van de recreatiedruk op de wezenlijke kenmerken en waarden worden daarom niet verwacht.

E f f e c t e n o p s o o r t e n

In het kader van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan moet vanuit de zorgplicht uit de Flora- en faunawet voldoende rekening zijn gehouden met beschermde soorten. Voor het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Schiermonnikoog is een bureauonderzoek uitgevoerd naar bekende verspreidingsgegevens van middelzwaar en streng beschermde soorten (2.3 Beschermde soorten).

Verspreid over Schiermonnikoog zijn een vrij groot aantal beschermde planten- en diersoorten aan te treffen. Als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen kunnen verbodsovertredingen in het kader van de Flora- en faunawet plaatsvinden. De Flora- en faunawet zegt niet welke concrete activiteiten wel en niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (ontheffing). Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van de activiteiten op beschermde soorten. Heel vaak gaan werkzaamheden en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade wordt toegebracht aan beschermde dieren en planten. In die situaties is het nodig dat er vooraf bekeken wordt of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

RUIMTELIJKE
ONTWIKKELINGEN

Het nieuwe bestemmingsplan is voornamelijk gericht op consolidatie van het bestaande beleid. Het zal zich beperken tot de (her)bestemming van de reeds aanwezige agrarische bedrijven. Wel wordt er de mogelijkheid geboden om de bouwvlakken enigszins te verschuiven ten opzichte van het geldende plan. Bovendien zal het op te stellen plan voorzien in het realiseren van de verschillende door de agrariërs geuite wensen (zie par. 2.3.3). Dit betekent dat het plan ruimte zal bieden voor:

EFFECT VAN HET
BESTEMMINGSPLAN

1. opslag buiten het bouwvlak met een oppervlakte van ten hoogste 2500 m² per agrarisch bedrijf;
2. extra mogelijkheden voor verblijfsrecreatie in de vorm van kamperen en trekkershutten (maximaal 10 extra kampeerplaatsen of 5 trekkershutten);
3. bij agrarische bedrijven mag een ondergeschikte horecafunctie worden gerealiseerd (kantine) ten behoeve van de eigen gasten.

BEOORDELING VAN
DE EFFECTEN

Als gevolg van de hierboven genoemde ruimtelijke ontwikkelingen kunnen verbodsovertredingen ten aanzien van de Flora- en faunawet plaatsvinden. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan:

- het verstoren en vernietigen van nesten van gierzwaluw, huismus en kerkuil bij verbouw, aanbouw en sloop van gebouwen, tevens kunnen hierbij dieren worden verwond en gedood en eieren worden beschadigd of vernield;
- het verstoren en vernietigen van nesten van vogels bij werkzaamheden aan beplanting, tevens kunnen hierbij dieren worden verwond en gedood en eieren worden beschadigd of vernield;
- het verstoren en vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen bij verbouwingen en sloop van gebouwen, tevens kunnen hierbij dieren worden verwond en gedood;
- het beschadigen en vernietigen (van groeiplaatsen) van beschermde plantensoorten bij grondwerkzaamheden;
- het verstoren en vernietigen van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van rugstreeppad bij grondwerkzaamheden, tevens kunnen hierbij dieren worden verwond of gedood.

Het kan nodig zijn dat voor de uitvoering van specifieke ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing van de Flora- en faunawet is vereist. Onbekend is waar, in wat voor omvang en wanneer ruimtelijke ontwikkelingen zullen plaatsvinden.

Onafhankelijk wat in het bestemmingsplan bij recht wordt mogelijk gemaakt, dient altijd rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten in het kader van de Flora- en faunawet.

Conclusie en adviezen

8.1

Conclusies

De effectbepaling en -beoordeling leiden tot de volgende conclusies:

1. Indien het voor een agrarisch bedrijf in het bestemmingsplan onmogelijk wordt gemaakt om zonder nadere afweging de emissie van ammoniak te vergroten én als de emissie na afweging mag worden vergroot maar daarbij is bepaald dat de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebied niet mag toenemen, dan is er geen kans op negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van veehouderij.
2. Door verschuiving van de bouwvlakken, de vergroting van bouwvlakken en opslag buiten het bouwvlak te koppelen aan de verplichting om deze ontwikkelingen uitsluitend te beperken tot het gebied waar deze geen negatief effect hebben op foerageergebied van ganzen, kunnen negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Waddenzee en Duinen Schiermonnikoog worden voorkomen.
3. Recreatie op Schiermonnikoog wordt goed gestuurd (paden, zonering, afsluiten van gebieden). Als gevolg van een lichte toename van het aantal toeristen worden daarom geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen verwacht.
4. Indien eventuele nieuwbouw van veestallen voldoen aan de Wet ammoniak en veehouderij, is er als gevolg van ammoniak(emissie en -depositie) geen kans op significant negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden in het kader van de EHS.
5. Door verschuiving van de bouwvlakken en toename van opslag buiten het bouwvlak, kunnen negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van de graslanden in de Banckspolder (EHS-beheergebied) optreden. Als er sprake is van een areaalverkleining van EHS-beheergebied als gevolg van aangepaste bouwpercelen en/of de realisatie van opslaggebied buiten het bouwperceel, en de afweging ten opzichte van deze aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden positief is, dient de aantasting in de vorm van nieuw areaal of in financiële zin te worden gecompenseerd. Normaal agrarische gebruik is binnen EHS-beheergebied mogelijk. Hierbij is geen compensatieverplichting aan de orde. Uitbreiding van een agrarisch bedrijf ten behoeve van de agrarische functie wordt door de provincie gezien als normaal agrarisch gebruik.

NATUURBESCHERMINGS-
WET 1998

ECOLOGISCHE
HOOFDSTRUCTUUR

	6.	Recreatie op Schiermonnikoog wordt goed gestuurd (paden, zonering, afsluiten van gebieden). Als gevolg van een lichte toename van het aantal toeristen worden daarom geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden verwacht.
FLORA- EN FAUNAWET	7.	Voor uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen dient een toetsing in het kader van de Flora- en faunawet plaats te vinden. Over het algemeen zullen de in het bestemmingsplan toegelaten ontwikkelingen mogelijk zijn. Soms zal daarvoor een ontheffing van de Ffw dienen te worden gekregen. Het onderzoek toont aan dat de noodzakelijke ontheffing in z'n algemeenheid verleenbaar moet worden geacht, onder al dan niet in het kader van de alsdan te verlenen ontheffing te stellen voorwaarden.
EINDCONCLUSIES	8.	Op grond van de bovenstaande conclusies is er geen noodzaak tot het opstellen van een passende beoordeling, zoals bedoeld in artikel 19f van de Natuurbeschermingswet.
	9.	Op grond van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat kan worden voldaan aan Verordening Romte Fryslân 2014.
	10.	Op grond van de bovenstaande conclusies kan worden geconcludeerd dat kan worden voldaan aan de eisen van de Flora- en faunawet.
	11.	Op grond van bovenstaande conclusies kan worden geconcludeerd dat het bestemmingsplan uitvoerbaar mag worden geacht.

8.2

Adviezen voor het bestemmingsplan

BESCHERMING VAN NATURA 2000-GEBIED	1.	Voor de gebieden die beschermd worden via de Natuurbeschermingswet 1998, wordt geadviseerd om deze te voorzien van een adequate natuurbestemming.
	2.	Met het oog op het voorkomen van schade aan natuurwaarden van Natura 2000-gebied, wordt geadviseerd om de uitbreiding van bedrijfsgebouwen uitsluitend toe te staan, indien dit niet leidt tot een vergroting van de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebied. Wanneer in het bestemmingsplan de geldende bouwvlakken worden herbestemd, dient door berekening te worden aangetoond dat de binnen de bouwvlakken aanwezige latente ruimte voor bebouwing kan worden benut voor het bouwen van veestallen.
	3.	Met het oog op het voorkomen van vermindering van foerageergebied en verstoring van de openheid en rust is het wenselijk om het vergroten of verschuiven van bouwvlakken van agrarische bedrijven of de opslag van goederen buiten het bouwvlak te beoordelen in het kader van een afwijkingsprocedure zodat negatieve effecten kunnen worden voorkomen.
BESCHERMING VAN SOORTEN	4.	De aanwezigheid van een groot aantal soorten (en het aantal individuen daarvan) is afhankelijk van de oppervlakte van hun leefgebied. Direct of indirect oppervlakteverlies daarvan moet dan ook zoveel mogelijk wor-

den voorkomen. Bij indirect oppervlakteverlies moet voor bepaalde soorten worden gedacht aan het verlies van leefgebied als gevolg van verstoringzones rond bebouwing.

5. De aanwezigheid van een groot aantal (beschermde) soorten is afhankelijk van de waterkwaliteit en van gevoelige grondwatersystemen. Zorgvuldig beheer van het oppervlaktewater en waterpeilen is daarom van groot belang. Hydrologische ingrepen moeten kritisch worden bekeken (ontwatering en verdroging).
6. Voor veel diersoorten is het behoud van rust (geluid, licht, trillingen en verstoring door mensen) in foerageergebieden en rust- en voortplantingsplaatsen van groot belang.
7. Bij het geheel of gedeeltelijk verbouwen of slopen van bouwwerken en bij het kappen van bomen en opgaand groen dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van beschermde soorten zoals broedvogels en vleermuizen.
8. Bij het vergraven van gronden dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van beschermde soorten zoals rugstreeppad en broedvogels.
9. Bij het vergraven of dempen van poelen, watergangen of oevers van sloten dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van beschermde soorten in de groepen broedvogels en amfibieën.
10. Aanleg van (straat)verlichting kan een negatief effect hebben op verschillende beschermde dieren en planten. Door aangepaste lichtarmaturen te gebruiken, kan de lichtuitstraling naar het omringende gebied worden voorkomen.
11. Nieuwe gebouwen en opgaande begroeiing in het landschappelijk open buitengebied worden bij voorkeur zoveel mogelijk direct grenzend aan bestaande bebouwing en begroeiing geplaatst om zo verstoring van weidevogels en ganzen te voorkomen, dan wel te minimaliseren.

B i j l a g e n

B i j l a g e 1 :

W e t - e n r e g e l g e v i n g

n a t u u r w a a r d e n

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen.

BESCHERMINGSREGIMES

Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

TABEL 1	Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voor zover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.
TABEL 2	Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn: - De activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. - De activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn: - Er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn. - De activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. - Er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn. - Er wordt zorgvuldig gehandeld. - Er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.

Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

AFWIJZING

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

SAMENSTELLING

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

BESCHERMDE GEBIEDEN

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen,

VERGUNNING

maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

ORIËNTATIEFASE/ VOORTOETS	Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert.
VERGUNNINGAANVRAAG	Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afweingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.
ADC-CRITERIA	Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.
INSTANDHOUDINGSDOELEN	De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internet-site van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

AANGEWEZEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden conceptbeheerplannen beschikbaar.

BEHEERPLANNEN

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De Ecologische Hoofdstructuur moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De Ecologische Hoofdstructuur is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

De Ecologische Hoofdstructuur bestaat uit:

BESCHERMDE GEBIEDEN

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

Voor de Ecologische Hoofdstructuur geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BESCHERMING

Bijlage 2:

Terugblik

ontwikkeling

ammoniakemissie

2004 - 2011

Ten behoeve van het natuuronderzoek, waarvan in dit rapport verslag is gedaan, zijn de effecten beoordeeld van toename van veehouderij in de periode tussen het moment dat de gebieden Duinen Schiermonnikoog, Waddenzee en Noordzeekustzone als speciale beschermingszone in het kader van de Europese Habitatrichtlijn zijn aangemeld⁸ en de situatie in 2011.

					Regio's 	Schiermonnikoog		
Onderwerpen 					Perioden 	2004	2011	
Graasdieren	Aantal dieren	Rundvee	Melk- en fokvee	Jongvee voor de melkveehouderij	aantal	448	355	
				Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)		566	562	
				Stieren voor de fokkerij (>= 2 jaar)		1	1	
			Vlees- en weidevee	Vleeskalveren		-	-	
				Jongvee voor de vleesproductie		-	-	
				Vlees- en weidekoeien (>= 2 jaar)		-	-	
				Zoogkoeien (>= 2 jaar)		-	1	
				Stieren voor vleesproductie (>= 2 jaar)		-	-	
			Schapen			159	253	
			Geiten	Geiten, totaal		-	2	
			Paarden en pony's	Paarden en pony's, totaal		20	21	
		Hokdieren	Aantal dieren	Varkens		Varkens, totaal	-	-
Kippen	Kippen, totaal			-	-			
Kalkoenen	-			-				
Slachteenden	-			-				
Overig pluimvee	-			-				
Konijnen	-			-				
Edelpelsdieren	-			-				

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen 20-12-2012

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen 20-12-2012

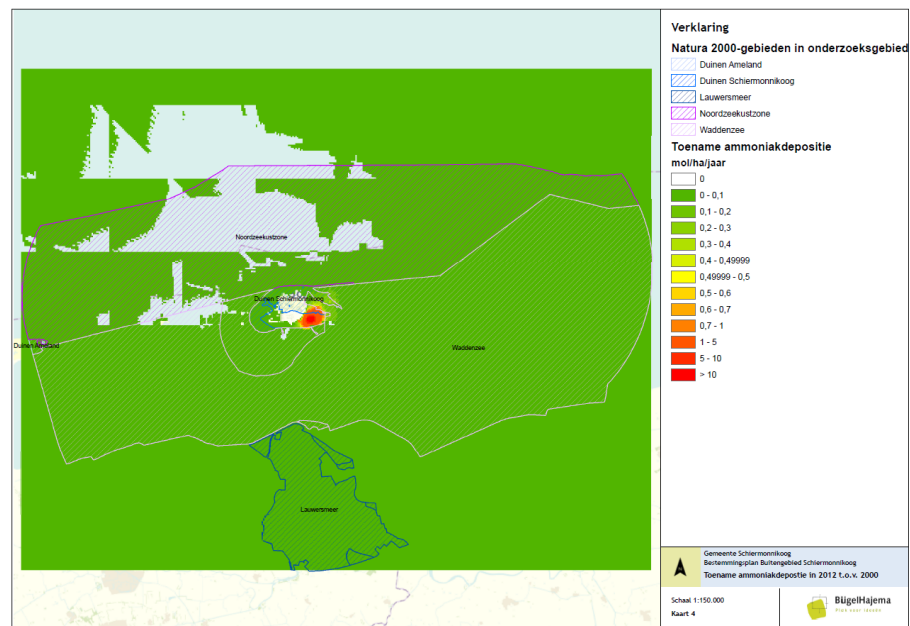
De referentiesituatie en de huidige situatie kunnen worden afgeleid uit tabel 3.2 in paragraaf 3.1.1 en bovenstaande tabel met CBS-cijfers. Daaruit valt af te leiden dat er enige ontwikkeling is geweest in deze periode⁹. Uit de CBS-cijfers blijkt dat het aantal dieren enigszins is afgenomen in de loop van de tijd: iets minder stuks melkvee en ruim honderd minder stuks jongvee. De CBS-cijfers geven geen inzicht in de ontwikkelingen per bedrijf.

⁸ De aanmelding vond plaats op 7 december 2004.

⁹ Zoals eerder al is vastgesteld, is deze ontwikkeling niet het gevolg van een project, zoals bedoeld in de Nb-wet. De ontwikkelingen zijn verder ook niet relevant voor het opstellen van het bestemmingsplan.

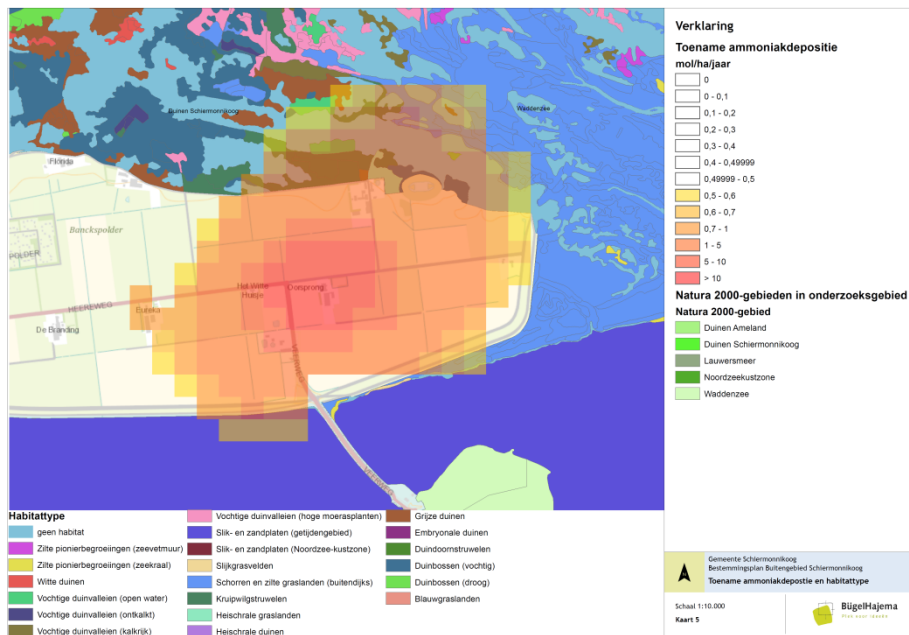
Uit tabel 3.2 komt naar voren dat er wel enigszins met vee is “geschoven”. Dit leidt ertoe dat de hoeveelheid melkvee op de Heereweg 8 is toegenomen.

Op kaart B.1 (zie ook Kaart 11 Natuurwaardenatlas) is het verschil tussen de ammoniakemissie in 2004 en in 2011 weergegeven als gevolg van de veehouderij op Schiermonnikoog. De ammoniakemissie is berekend aan de hand van een verspreidingsmodel. Dit model is nader toegelicht in bijlage 3.

Kaart B.1 Toename ammoniakemissie 2004-2011 als gevolg van de veehouderij (Kaart 11 Natuurwaardenatlas)

Opvallend is de rode vlek centraal in de kaart. De rode kleur indiceert een extra ammoniakemissie van het agrarisch bedrijf aan de Heereweg 8 van ten minste 0,5 mol/ha/jaar. Deze vlek is nader uitvergroot te zien op kaart B.2.

Kaart B.2 Toename ammoniakemissie 2004-2012 als gevolg van de veehouderij ter plaatse van Heereweg 8 (Kaart 12 Natuurwaarden-atlas)

De toename van de ammoniakemissie op de Heereweg heeft te maken met de verschuiving van vee. De extra emissie is geprojecteerd op een habitatkaart van het Natura 2000-gebied Duinen Schiermonnikoog en Waddenzee. Daaruit valt af te leiden dat zelfs het omzetten van jongvee naar grootvee, leidt tot een extra ammoniakemissie die van invloed is op kwetsbare habitats, zoals uit de kaart valt af te leiden.

In de huidige situatie is sprake van een overspannen stikstofsituatie. De stikstofdepositie die momenteel op de Natura 2000-gebieden plaatsvindt, is hoger dan de depositiewaarde die de meest gevoelige habitat in deze gebieden kan verdragen, de zogenaamde kritische depositiewaarde (KDW). Ieder mol extra zuur kan leiden tot extra schade. Het bestemmingsplan moet zo worden vormgegeven dat het vergroten van de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebied wordt vermeden.

B i j l a g e 3 :

S t i k s t o f o n d e r z o e k

Voor dit rapport is onderzoek uitgevoerd naar de stikstofbelasting (ammoniak) van de veehouderijbedrijven in het bestemmingsplangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van het verspreidingsmodel OPS-Pro, versie 3.4. De ammoniakemissie van de veehouderij is bepaald op basis van de in de bijlage bij de Regeling ammoniak (Rav) en de in bijlage 1 bij het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Bahv) opgenomen emissiefactoren per diercategorie.

Omdat de milieueffecten op natuur ook over enige afstand kunnen plaatsvinden, kunnen deze ook buiten het bestemmingsplangebied plaatsvinden. Uit ervaring blijkt dat de milieueffecten van activiteiten zoals die gebruikelijk op grond van een bestemmingsplan voor buitengebied mogelijk worden gemaakt, nog op een afstand tot 10 km duidelijk zijn waar te nemen. Op basis hiervan is de keuze gemaakt om het onderzoeksgebied te beperken tot het bestemmingsplangebied en een zone van 10 km rond het plangebied.

In tabel 1 zijn de uitgangspunten opgenomen die zijn gebruikt voor de invoer in het verspreidingsmodel.

Tabel 1. Uitgangspunten OPS-Pro, versie 3.4

General	
Component	: NH ₃ (ammonium) - gas
Year	: 2012
Unit of deposition	: mol/(ha.y)
Emission	
Voor de emissie in de referentiesituatie (bestaande situatie en autonome ontwikkeling), het voornemen en de alternatieven zijn verschillende invoerbestanden opgesteld. Achter in deze bijlage is een afdruk van de invoerbestanden opgenomen.	
Receptor	
Receptortype	: Midpoint of the grid cells of a grid specified by the user
X-coordinate of grid midpoint (m)	: 197710
Y-coordinate of grid midpoint (y)	: 570077
Grid cell dimensions, both directions (m)	: 100
Number of cells horizontally	: 411
Number of cells vertically	: 300
Meteo en roughness	
Type of meteo statistics	: Standard meteo - The same for all receptors
Meteorological period en region	: Annual average 2010, N-Groningen, N-Friesland, N-Holland
Surface roughness	: Varying between receptors and read from roughness grid
Roughness grid	: z0 for year period bases on LGN6

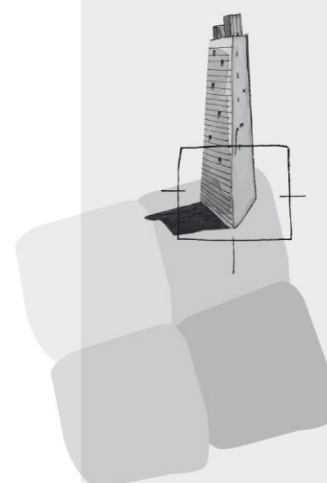
Colofon

Contactpersoon
mr. R.C.J. van den Berg

Rapport
ing. D. Venema
drs. ing. P.W. Rienstra

Projectleiding
ir. D. Terpstra

Projectnummer
550.13.00.01.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort